

OKM/50/623/2016

Kirjastot.fi-toimintakertomus 2017

1 Toiminta

1.1 Toimintakertomuksen tiivistelmä

1.2 Rahoitus ja tilinpäätös

1.3 Palveluiden kehittäminen

Keskeiset tavoitteet 2017

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuus 2017

A Sisältö- ja tiedonhakupalvelut

B Ammattipalvelut

C Viestintäpalvelut

2 Tilastot ja palaute

2.1 Kirjastot.fi-tilastoja 2017

2.2 Kirjastot.fi-palaute 2017

3-5 Henkilökunta , koulutus, sidosryhmät ym.

1 Toiminta

Kirjastot.fi on opetus- ja kulttuuriministeriön tilaama ja rahoittama, Helsingin kaupunginkirjaston – Yleisten kirjastojen keskuskirjaston tuottama kaikille avoin kirjastoverkkopalveluiden kokonaisuus, joka on suunnattu kaikille kirjastosektoreille ja niiden asiakkaille. Palveluita on tuotettu ja kehitetty yhdessä kirjastojen, käyttäjien ja yhteistyökumppaneiden kanssa Kirjastot.fi-ohjausryhmän hyväksymien kehittämislinjojen mukaan.

Kirjastot.fi-palvelutuotanto on ollut osa keskuskirjastotoimintaa, keskuskirjastotoiminnan verkkopalvelu- ja viestintäkanava. Helsingin kaupunginkirjasto toimi Yleisten kirjastojen keskuskirjastona vuodesta 1981 vuoteen 2017 saakka. 1.1.2018 alkaen kaupunginkirjasto vastaa valtakunnallisesta kehittämistehtävästä (*laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yleisistä kirjastoista 660/2017*). Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja antoi kaupungin suostumuksen valtakunnallisen kehittämistehtävän hoitamiseen 27.6.2017 (*HEL 2017-006979 T 00 01 06*).

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuuden tuottamisesta vastasi 30.5.2017 saakka kaupunginkirjaston Kirjastojen valtakunnalliset verkkopalvelut –yksikkö. Helsingin kaupungin toimialauudistuksen myötä palvelukokonaisuuden tuotanto siirrettiin 1.6.2017 alkaen uudelle Valtakunnalliselle kehittämisyksikölle. Yksikköön siirrettiin myös kansallinen yhteistyö (entinen Keskuskirjasto) sekä kansainvälinen yhteistyö. Kokonaisuudesta vastasi Matti Sarmela, joka raportoi Helsingin kaupunginkirjaston kirjastopalvelujen johtajalle sekä

opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Palvelukokonaisuuden kehittämislinjoista on vuodesta 1998 lähtien sovittu Kirjastot.fi-ohjausryhmässä. Ohjausryhmään kuului kaikkien kirjastosektoreiden neuvostojen valitsevat edustajat, kirjastoalan järjestöjen sekä ministeriön edustajia. Ministeriön pyynnöstä ohjausryhmä lakkautettiin sen viimeisessä kokouksessa 7.12.2017.

Helsingin kaupunginkirjaston ja Kansalliskirjaston, kahden kansallisen kirjastoalan toimijan, yhteistyön tulevia suuntaviivoja linjattiin ja yhteistyön tiivistämistä pohjustettiin kirjastojen johdon ja asiantuntijoiden tapaamisissa. Kansallisen tason metadatataprosessin uudistamisen ja metadataekosysteemin visiointi käynnistyivät uudestaan. Yhteistyötä tehtiin myös mm. automaattisen annotoinnin testaamisessa sekä viestinnässä.

Finna-yhteistyö jatkui Kansalliskirjaston ja Finna-kirjastojen kanssa. Myös Finna-viestintää edistettiin yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa. Kirjastot.fi sisältöjen tuontia Finna-verkkokirjastoihin kehitettiin edelleen ja tuettiin kirjastoja niiden käyttöönotossa. Tuki kattoi kaikki kirjastosektorit, sillä kaikkien Finna-kirjastojen aukioloaika- ja yhteystiedot haetaan Kirjastot.fi-Kirkannasta. Finnan kehittämiseen vaikutettiin myös työpajojen sekä konsortior ryhmän ja KDK-ohjausryhmän kautta. Uusia Kirjastot.fi-sisältöjä ei kuitenkaan saatu indeksoitua Finna.fi:hin, koska teknisiä resursseja ei riittänyt datan haravoinnin vaatimien rajapintojen toteuttamiseen, eikä Kirjasammon uusi rajapinta ollut vielä käytettävissä.

Kansallisen kirjastoverkon toimivuuden ja sen kilpailukykyyn sekä muistisektorin yhteistyön edistämiseksi Kirjastot.fi oli mukana mm.:

- Finna-strategian toteuttamisessa
- Finnan kehittämisessä
- Finto.fi:n hyödyntämisessä
- Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisessa (kirjastopilotti, palvelutietovaranto)
- Ylen ja kirjastojen yhteistyön edistämiseksi
- kirjastoalan viestinnän ja medianäkyvyyden (kuten pakolaiskysymys, erilaiset kampanjat ja itsenäisyyden juhluvuosi) edistämiseksi
- kirjastojen ja koulujen yhteistyön edistämiseksi (digitaalinen oppimisympäristö, pedagoginen kirjastotyö, Educa)
- kirjastoalan ammatillisen osaamisen kehittämisessä
- kaunokirjallisuuden, musiikin, lasten aineiston sekä tietokirjallisuuden saatavuuden ja verkkopalveluiden kehittämisessä (avoimen linkitetyn tiedon yhteistyöprojektit)
- kirjastoalan vaikuttavuuden arviointivälineiden kehittämisessä
- käyttäjäkyselyiden toteuttamisessa: yleisten kirjastojen mielikuvatutkimus, henkilökunnan digitaitojen kartoitus sekä kansallisen käyttäjäkyselyn pilotointi

Keskuskirjastokirjastotoiminnassa Kirjastot.fi tuki viestinnän ja verkkopalveluiden tuottamisen kautta keskuskirjastotoimintaa yleisesti, keskuskirjaston kaukopalvelua,

monikielistä kirjastoa, kansainvälistä toimintaa, Yleisten kirjastojen neuvostoa, Yleisten kirjastojen konsortiota, yleisten kirjastojen digitointia, kuvailutietotuotannon kehittämistä, ja musiikkivarastoeselvitystä.

Kirjastot.fi vastasi kirjastopalveluiden Suomi.fi-integraatio –pilottiprojektin koordinoinnista yhdessä VRK:n kanssa sekä haki Kansallisesta palveluarkkitehtuuriohjelmasta (KaPA) pilotille rahoituksen. Pilotin tavoitteena oli toteuttaa yleisten kirjastojen kirjastojärjestelmien liittäminen Suomi.fi-palveluväylään ja yleisten kirjastojen palveluiden näkyminen Suomi.fi-verkkopalvelussa.

Toteutus tavoiteltiin tehtäväksi kahteen keskeiseen kirjastojärjestelmään:

- Helmet/Sierra: Helsingin kaupungin liityntäpalvelin.
- Piki-kirjastot/Aurora: Tampereen kaupungin liityntäpalvelin.
- Keski-kirjastot/Aurora: Axiell Oy:n liityntäpalvelin.

Hankkeessa luotiin yhdenmukainen kirjastopalveluiden tarjontatapa Suomi.fi-verkkopalveluun. Tarjontatapa perustuu yhteiseen kirjastoasiakkuustiedon malliin sekä yhtenäistettyihin palvelukuvauksiin. Tavoitteena oli toteuttaa monistettava ratkaisu kirjastojärjestelmien/verkkokirjastojen palveluväylään liittämiseksi. Monistettavuudelle on hyvät edellytykset, koska Aurora-kirjastojärjestelmä kattaa yli puolet Suomen yleisistä kirjastoista.

Helmet/Sierran osalta Suomi.fi-integraation testivaihe saatiin toteutettua hankkeen aikana. Myös Keski-kirjastot/Auroran osalta testivaihe saatiin lähes valmiiksi hankkeen aikana. Keski-kirjastojen ja Piki-kirjastojen kirjastojärjestelmien Suomi.fi-integraatio saatiin kuitenkin tuotantoon vasta vuoden 2018 puolella. Viivästyksestä huolimatta pilotilla oli ratkaiseva merkitys kirjastojärjestelmien ja kirjastoasiakkuustietojen Suomi.fi-integroinnin edistämisen kannalta. Pilotin ulkopuolella edistettiin myös kirjastojen toimipisteiden muuttuvien tietojen siirron testausta Kirjastot.fi-Kirkannasta PTV-in-rajapintaan. Datsiirron käyttöönotto tapahtuu vuoden 2018 alus-sa.

1.1 Toimintakertomuksen tiivistelmä

Kirjastot.fi-palvelut ovat olleet osa keskuskirjastotoimintaa, sen verkkopalvelu- ja viestintäkanava. Helsingin kaupunginkirjasto toimi Yleisten kirjastojen keskuskirjastona 1981 - 2017. Uuden kirjastolainsäädännön mukaan kaupunginkirjasto vastaa 1.1.2018 alkaen valtakunnallisesta kehittämistehtävästä.

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuuden tuotti 30.5.2017 saakka kaupunginkirjaston Kirjastojen valtakunnalliset verkkopalvelut –yksikkö. Helsingin kaupungin toimialauudistuksen myötä tuotanto siirrettiin 1.6.2017 alkaen uudelle Valtakunnalliselle kehittämissyksikölle. Yksikköön siirrettiin myös kansallinen yhteistyö (entinen Keskuskirjasto) sekä kansainvälinen yhteistyö.

Kirjastot.fi tuki viestinnän ja verkkopalveluiden tuottamisen kautta keskuskirjastotoimintaa yleisesti, sen kaukopalvelua, monikielistä kirjastoa, kansainvälistä toimintaa, Yleisten kirjastojen neuvostoa, Yleisten kirjastojen konsortiota, yleisten kirjastojen digitointia, kuvailutietotuotannon kehittämistä, ja musiikkivarastoselvitystä.

Helsingin kaupunginkirjaston ja Kansalliskirjaston yhteistyön tulevia suuntaviivoja linjattiin ja yhteistyön tiivistämistä pohjustettiin kirjastojen johdon ja asiantuntijoiden tapaamisissa. Kansallisen tason metadataprosessin uudistamisen ja metadataekosysteemin visiointi käynnistyivät uudestaan. Yhteistyötä tehtiin myös mm. automaattisen annotoinnin testaamisessa sekä viestinnässä.

Finna-yhteistyö jatkui Kansalliskirjaston ja Finna-kirjastojen kanssa. Kirjastot.fi sisältöjen tuontia Finna-verkkokirjastoihin kehitettiin edelleen ja tuettiin kirjastoja niiden käyttöönotossa. Frankmonihakuun lisättiin Finna-haku.

Kirjastot.fi vastasi kirjastopalveluiden Suomi.fi-integraatio –pilotiprojektin koordinoinnista yhdessä VRK:n kanssa sekä haki KaPA-ohjelmasta pilotille rahoituksen. Pilotin tavoitteena oli toteuttaa yleisten kirjastojen kirjastojärjestelmien liittäminen Suomi.fi-palveluväylään ja yleisten kirjastojen palveluiden näkyminen Suomi.fi-verkkopalvelussa.

EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantuloon valmistauduttiin, samoin EU:n saavutettavuusdirektiiviin. Saavutettavuustestaukset aloitettiin, ne teetettiin aluksi kolmeen palveluun.

Kirjastot.fi-palveluista suosituimmat olivat Kirjasampo, Kysy kirjastonhoitajalta, Kirjastot.fi-emosivusto sekä Kirjastohakemisto. Sisältöjen esittäminen upokkeiden, videopotusten, jakojen, syötteiden ja rajapintojen avulla kirjastojen verkkopalveluissa ja sosiaalisessa mediassa näkyi aikaisempaa selvemmin käyttötilastoissa. Kirjastot.fi-palveluiden käyttö kasvoi yli 5,3 miljoonaan. Facebookissa oli yhteensä 14 000 tykkääjää ja Twitterissä 11 500 seuraajaa.

Uusi versio Kysy kirjastonhoitajalta –palvelusta julkaistiin loppuvuonna. Palvelussa annettiin noin 3 800 vastausta ja sen arkistoon tehtiin noin miljoona käyntiä. Vastauksia oli palvelussa lähettänyt 220 kirjastolaista ja vastauksia lähetettiin 56:sta kirjastosta. Valikoidun verkkoaineiston hakemisto Makupalat.fi-linkkihakemistossa tuotettiin aihepaketteja. Kokoelmia tehtiin Suomi 100 -juhlavuoden aiheista, tietokirjailijoiden Kirja-Suomi -aiheista, Docventures-aiheista, samoin kuin Ylen kirjallisuusohjelman Pilkun jälkeen aiheista.

Kirjasammon erityisenä tavoitteena oli osallistua vuoden 2017 aikana itsenäisyyden juhlavuoteen liittyviin kirjallisuushankkeisiin. Kirjasammon teos- ja tekijätiedot sisältävässä Saha-tietokannassa oli tietoa mm. yli 69 700 romaanista, yli 6 300 novellikokoelmasta, yli 12 900 runokokoelmasta, yli 4 800 sarjakuva-albumista, yli 54 600 kirjallisuuden tekijästä sekä yli 85 000 teoksen kansikuvaa ja yli 22 900 verkkolinkkiä erilaisiin lähteisiin. Kirjasammon Facebookissa päivitykset tavoittivat parhaimmillaan yli 14 000 käyttäjää. Lokakuussa Kirjasammon twiittejä näki yli 54 000 käyttäjää. Kirjasampo sai kiitosta erityisesti Yle Kirjojen Suomi -yhteistyökumppanuudesta ja Kirjojen Suomen itsenäisyyden ajan kirjallistan ns. varjolistaksi Kirjasampon tehdystä omasta listasta. Sen kirjoja esiteltiin Kirjasammon päivän täky -osiossa vuoden aikana. Kiitosta ja huomiota tuli myös tietokirjallisuuden alisivun julkaisusta.

Kirjasammon Sivupiirissä esiteltiin lasten- ja nuortenkirjallisuutta, uutisoitiin siihen liittyvistä tapahtumista ja osallistuttiin erilaisin vinkkihylläin Kirja-Suomi 2017 –hankkeeseen.

Kirjastohakemisto kattoi yleisten kirjastojen palvelu- ja yhteystietojen lisäksi ammattikorkeakoulu- ja yliopistokirjastojen sekä useiden erikoiskirjastojen tiedot. Kirjastohakemistossa olevat tiedot näkyivät rajapinnan kautta myös Finna-pohjaisissa verkkokirjastoissa. Mukaan tuli useita uusia Finna-verkkokirjastoja ja sen myötä Kirjastohakemiston datan tärkeys kasvoi. Kirjastohakemiston julkisen käyttöliittymän uudistamisen suunnittelu aloitettiin.

Musiikkikirjastot.fi jatkoi valtakunnallista työtä kirjastojen musiikkisisältöjen, -palveluiden ja musiikin tiedonhakanavien levittämiseksi. Suomi 100 -vuonna korostettiin suomalaisesta musiikista bloggaamista ja Finna-verkkokirjastojen seudullisia ulottuvuuksia.

eKirjaston käyttö jatkui edelleen voimakkaasti. Käyttäjien määrä lisääntyi 38,1 % ja oli yli 246 000. eKirjaston uuden version ja sen markkinointikampanjan toteuttaminen aloitettiin.

Digi.kirjastot.fi-palveluun oli tallentanut 31 yleistä kirjastoa omia digitoituja aineistojaan, pääsääntöisesti otoksia kirjastojen kotiseutukokoelmista. Kokoelmia palvelussa oli 330 ja tallennettuja aineistoja yli 5 000 kappaletta. Kokoelmien määrä kasvoi vuoden aikana 145:llä kokoelmalla ja aineistomäärä lisääntyi hieman yli 1 000 kappaleella. Suurin lisäys aineistomäärään tuli Varsinais-Suomen kirjastojen digitoitinhankkeen myötä. Digi.kirjastot.fi:n aineistot haravoitiin Finna.fi:n indeksiin.

Suomen 100-vuotisjuhlavuosi nosti esiin teemoja ja kampanjoita, jotka sopivat kirjastoissa toteutettavaksi. Kirjastot.fi:n viestintä toimi kanavana kirjastoihin ja yhteisen tiedotus- ja markkinointimateriaalin välittäjänä. Erityisesti esiin nostettiin Ylen ja Kansalliskirjaston Kirjojen Suomi kokonaisuutta, Suomen kirjastoseuran Etkot-tapahtumia sekä Lukukeskuksen kampanjoita. Myös muut Suomi 100 -tapahtumat saivat Kirjastot.fi:n tiedotuksen kautta näkyvyyttä kirjastoissa.

Markkinointi keskittyi omien palvelujen lisäksi myös Kansalliskirjaston palvelujen kertomiseen erityisesti opetuslalle. Kirjastot.fi osallistui yhdessä Finna.fi:n kanssa opetusalan suurimmille messuille Educaan omalla osastolla ja opetukselle soveltuvista verkkopalveluista kerrottiin esittein sekä luennoin. Turun Kirjamessuilla Kirjastot.fi oli Varsinais-Suomen kirjastojen osastolla ja ammattilaisseminaarissa yhtenä toteuttajista.

Yhteistyötä tehtiin VM:n Auta-hankkeen kanssa ja toteutettiin Yleisten kirjastojen neuvoston kanssa kansallinen kysely yleisten kirjastojen antamasta digiopastuksesta. Lisäksi toteutettiin TNS Kantarin kanssa kirjastojen mielikuvatutkimus sekä yhdessä AVI-hallinnon ja Etelä-Karjalan kirjastojen kanssa kansallisen käyttäjäkyselyn pilottikysely.

Kirjastokaistalla julkaistiin yhteensä lähes 250 videota, joista omaa tuotantoa striimitallenteet mukaan lukien oli noin 200. Kirjastokaista edisti videotuotannollaan erityisesti alan etäkouluttautumista. Tärkein tuotanto oli paljon huomiota herättänyt *Kirjaston tarina* –dokumentti. 12 suoralähetysten lisäksi muita keskeisiä tuotantoja olivat *Kolme kysymystä kirjastosta* –sarja, *Kirja, joka kolahti* –sarja, *Faktahommista* –sarja, *Koirailijat* –sarjan pilottikausi. Somessa menestykseksi nousi Kuopion kaupunginkirjaston *Lukukoira Sylvin vlogin* markkinointi.

Kirjastokaistan ohjelmien arvioitu katselumäärä vuonna 2017 oli reilut 600 000 katselua, joista Facebookissa 465 000 kertaa. Videoupokkeita ladattiin 6 409 232 kertaa.

1.2 Rahoitus ja tilinpäätös

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustukset 2017 euroa:

<i>Avustus</i>	<i>Myönnetty</i>	<i>Avustuksen käyttöaika</i>
Kirjastot.fi-perustoiminta	610 000	1.1.-31.12.2017
Kirjastot.fi-kehittäminen	130 000	1.1.2017-28.2.2019
Kirjastokaista.fi	185 000	1.1.-31.12.2017
Viestintä	77 000	1.1.2017-31.3.2018

Kehittäminen- ja viestintä-avustuksille myönnettiin hakemuksesta jatkoaikaa, ks. tarkempi raportointi alla.

Kirjastot.fi 2017 -tilinpäätös on erillisenä dokumenttina. Kustakin avustuksesta jätetään erilliset selvitykset.

Valtionvarainministeriö myönsi Helsingin kaupungille Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelmasta 120 000 euroa *Kirjastopalveluiden Suomi.fi-integraatio* –projektille. Avustuksesta käytettiin 55 141 euroa, koska merkittävä osa integraation toteuttamisesta päästiin aloittamaan vasta avustuksen käyttöajan jälkeen tietoteknisten ratkaisuiden viivästymisen vuoksi.

1.3 Palveluiden kehittäminen

Vuoden 2017 aikana järkeistettiin edelleen palvelukokonaisuuden teknisen infran hallintaa, järjestelmiä karsittiin ja vanhan julkaisujärjestelmän alasajovaihe käynnistyi. Vuoden aikana valmistauduttiin sekä EU:n tietosuoja-asetuksen että EU:n saavutettavuusdirektiivin vaatimuksiin. Henkilötietoja sisältävien järjestelmien tietosuojatarkastelu tehtiin joulukuussa Helsingin kaupungin kulttuuri ja vapaa-aika toimialan tietohallinnon kanssa.

Palveluita tarkasteltiin ja päivitettiin saavutettavuuskriteerit huomioiden. Uusien palvelujen kehittämisessä ja palveluiden uusimisessa saavutettavuus huomioidaan alusta lähtien. Loppuvuodesta julkaistu Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun uusi versio rakennettiin tämän periaatteen mukaan. Vanhoja palveluja päätettiin korjata saavutettavuuden osalta pala kerrallaan. Vuoden aikana saavutettavuutta parannettiin Kirjastot.fi-, Libraries.fi-, vaikuttavuus.kirjastot.fi-sivustoilla sekä Monihaun ja Kirjastokaistan sivustoilla.

Loppuvuodesta Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun, monihaun sekä osittain Kirjastot.fi-emosivuston saavutettavuutta testattiin Annanpuran toimesta. Kaksi ensimmäistä saivat erittäin hyvät ja Kirjastot.fi-emosivusto kohtuulliset tulokset saavutettavuudesta. Havaittuja

virheitä korjataan ja sivustot testataan näiltä osin uudestaan alkuvuodesta 2018. Saavutettavuusleima saataneen Kysy kirjastohoitajaan ja monihakuun. Saavutettavuustietoa jaettiin sekä sisäisesti että laajemmin osallistamalla useamman saavutettavuutta käsittelevän kirjastoalan tilaisuuden järjestämiseen. Verkkopalveluiden saavutettavuudesta tehtiin lisäksi video.

Keskeiset tavoitteet 2017

Keskeisiä kehittämiskohteita 2017	
Sisältöpalvelut ja tiedonhakupalvelut	<ul style="list-style-type: none"> + Kirjastot.fi-emosivuston jatkokehitys. +/- Kirjasammon julkaisujärjestelmän päivittäminen, haku- ja indeksointitekniikan uudistaminen, uudet hakuominaisuudet, uusi Saha, rajapinnan tuotteistaminen. + Tietokirjallisuus-osio. - Kirjakalenterin ja Yle-yhteistyön edistäminen. - Kirjasammon indeksointi Finna.fi:n. - Mm. Fono.fi:n käyttöliittymän uudistaminen. + Uusi Kysy kirjastonhoitajalta -vastaussovellus tuotantoon. - Makupalojen indeksointi Finna.fi:n. + Kirjastohakemiston dataa Finna.fi:hin ja Finna-verkkokirjastoihin sekä Suomi.fi-Palvelutietovarantoon. - Yle-tunnuksen pilotointi Ekirjastossa ja Kirjasammossa. + Kuratointi ajankohtaisiin teemoihin.
Ammattipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Raportointipalveluun loput yleiset kirjastot. + Tilastotietokannan käyttöliittymän uudistaminen.
Viestintäpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> + Finna.fi- ja Suomi.fi-viestinnän edistäminen kohdentaminen yleisille kirjastoille. + Kaikkien kirjastojen maahanmuuttajatyöhön liittyvä aineisto. + Kirjaston yhteisen tunnusteen käyttöönotto. + Suomen 100-vuotisjuhlan kampanjat + Kirjastojen verkkopalveluihin Kirjastot.fi-sisältöjä (kouluttaminen, rajapinnat, upokkeet, syötteet, logot ym. elementit). + YKN:n, Yleisten kirjastojen konsortion ja Ekirjaston viestintä- ja markkinointituki. + Some-viestinnän edelleen tehostaminen. Kirjastokaista: <ul style="list-style-type: none"> + Kampanjavideoiden ja ohjelmien tuottaminen valtakunnallisiin kampanjoihin, joihin useat kirjastot osallistuvat, erityisesti + Suomen 100-vuotisjuhlan kampanjat + ”Suomalaisen kirjaston tarina” –dokumentti + Suoralähetysten lisääminen - Kirjastokaistan indeksointi Finna.fi:n.
E-aineisto ja digitointi	<ul style="list-style-type: none"> + Ekirjastot.kirjastot.fi:n jatkokehitys ja markkinointi - Indeksointi Finna.fi:n. + 101 kirjaa -kokoelma (epubeina) + Digi.kirjastot.fi:n jatkokehitys.

<p>Palvelukokonaisuuden kehittäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kysynnän tarkempi tunnistaminen ja ennakointi (mm. käyttäjäkyselyt, käyttäjäraadit, someanalyysi). + Käyttöliittymien yhdenmukaistamisen viimeinen vaihe. + Käytettävyyden, saavutettavuuden ja mobiilikäytön parantaminen + Erillisten julkaisujärjestelmien karsinnan, palvelinympäristön rationalisoinnin ja hallinnan viimeistely. - Vanhaan julkaisujärjestelmään jääneiden palveluiden siirto uuteen. - Metatiedot ja ontologiat sisältöjen sisäisen yhteiskäytön pohjaksi. - Kokonaisuuden haun kehittäminen. - Eri palveluiden palautteen kerään yhteen palautejärjestelmään. - Data-sivu. + Hakukoneoptimointia parannetaan kaikissa palveluissa. + Kaikille palveluille pyritään tekemään vaiheittain saavutettavuustestaus. + Varautuminen EU:n tietosuojasäädökseen, privacy by design, mydata. - Pääsyn- ja identiteetinhallinnan keskittämisen suunnittelun käynnistäminen.
---	---

Kirjastot.fi-palvelukokonaisuus 2017

A Sisältö- ja tiedonhakupalvelut

Emosivustot Kirjastot.fi ja Biblioteken.fi

Kirjastot.fi-emosivuston parantaminen jatkui ja saavutettavuustestaus aloitettiin. Palvelukokonaisuuden hakua ei kuitenkaan uudistettu eikä käyttäjähallinnan uudistamisen suunnittelua pystytty aloittamaan. Vuoden 2017 aikana ei myöskään tehty palveluille käyttäjäkyselyitä, koska työpanos meni muiden kyselyiden toteuttamiseen. Palveluiden metatietojen päivitys ja hakukoneoptimointi etenivät. Drupalin rinnalla toimivaa vanhaa Meteor-julkaisujärjestelmä ei vielä vuoden 2017 aikana voitu ajaa alas.

De svenskspråkiga tjänsterna vid Biblioteken.fi

Under år 2017 fortsatte arbetet med att utveckla, redigera och marknadsföra de svenskspråkiga tjänsterna vid Biblioteken.fi. På webbplatsen Biblioteken.fi lades till nya sidor om bibliotekens projekt i anslutning till Finlands 100 års-jubileum och en sida om tillgänglighet och den nya symbolen för de allmänna biblioteken.

Fråga bibliotekarien -tjänsten flyttades under året över till Drupal 8. Samtidigt förnyades layouten. De förnyade sidorna publicerades 29.11.2017. Det nya användargränssnittet är responsivt och tillgängligt. I tjänsten Fråga bibliotekarien besvarades under året 61 svenskspråkiga frågor.

Bibliotekskanalen publicerade under året både svenskspråkiga fortbildningsprogram riktade till bibliotekspersonal och svenskspråkiga program riktade till allmänheten. Bibliotekskanalen direktsände under året från tre svenskspråkiga fortbildningsdagar. De direktsända fortbildningarna handlade om bibliotekslagen, tillgänglighet och bokcirkel och läkande läsning. På Bibliotekskanalen publicerades under året sammanlagt 19 svenskspråkiga videor och en tvåspråkig kampanjvideo. Bland annat publicerades nio tidigare inspelade videor i serien Favoritboken. Favoritbokvideorna publicerades också på Yle Areena. De åtta videorna i serien Faktahommissa (Fakta på agendan) och de tre videorna i serien Koirailijat (Författare på hundpromenad) fick svenskspråkiga undertexter, liksom dokumentären Kirjaston tarina (Berättelsen om biblioteket). Under året publicerades också tre stycken "I Fokus"- artiklar. Svenskspråkiga instruktioner till arrangörer av direktsända evenemang lades till på Bibliotekskanalen. Under året förnyades Bibliotekskanalen språkstruktur på så sätt att det nu finns tre olika språkversioner av Bibliotekskanalen: Kirjastokaista, Bibliotekskanalen och Library Channel med användargränssnitt på finska, svenska respektive engelska. I varje språkversion finns nu bara de program som är producerade på ifrågavarande språk eller har undertexter på språket ifråga. I det svenskspråkiga gränssnittet syns alltså nu bara de program i vilka det pratas svenska eller som har svensk textning. Vi gjorde förnyelsen för att rikta innehållet mer effektivt och göra det lättare för användarna att hitta programmen. Beskrivningstexterna och metadata för de svenskspråkiga videorna och videorna med svensk textning kompletterades och förbättrades i samband med att språkstrukturen förnyades.

Länkbiblioteket

Under året har ett par kategorier i Länkbiblioteket gått igenom, föråldrade länkar har tagits bort och söndriga länkar har reparerats. En del nya länkar har lagts till. Temasamlingar har gjorts bland annat med anknytning till teman i projektet Bok-Finland 2017. Sammanlagt tio samlingar med länkar kring olika teman har under året producerats och delats via sociala medier.

Boksampo

Artiklar, nyheter, boktips och bokhyllor publicerades liksom tidigare på webbplatsen. Bland annat gjordes i anknytning till Finlands 100-årsjubileum bokhyllor som presenterar finlandssvensk litteratur under självständighetstidens olika årtionden.

Information, marknadsföring, kampanjer och projekt

På webbplatsen Biblioteken.fi, på Biblioteken.fi:s Facebook-sida och Facebook-grupp och på Twitter fortsatte vi under året att på svenska informera om Biblioteken.fi:s tjänster, aktuella projekt, evenemang, fortbildningar och annat aktuellt inom biblioteksbranschen. Bibliotek och andra organisationer har också själva skickat in annonser till Fackkalendern. I Fackkalendern publicerades 58 annonser under året.

I de sociala medierna ökade antalet följare. Den 31.12.2017 hade Biblioteken.fi:s Facebook-sida 610 gillare och Twitter-kontot hade 1179 följare. Facebook-gruppen

Biblioteken.fi hade 102 medlemmar. Via de sociala medierna nåddes också de andra nordiska länderna, speciellt Sverige. Cirka 20 procent av Facebook-gillarna och 40 procent av följarna på Twitter från Sverige. Ca 10% av följarna på Twitter var från de övriga nordiska länderna.

På våren producerades en svenskspråkig broschyr om bibliotekstjänster riktad till lärare: Bibliotekens webbmateriel för undervisningen. På hösten gjordes en ny version av broschyren och en annan svenskspråkig broschyr om bibliotekens tjänster för allmänheten: Ditt meröppna biblioteket på nätet – öppet 24h/dygn. Broschyerna skickades till biblioteken för vidaredistribution till lärare och biblioteksanvändare.

Under året lanserades den nya symbolen för de allmänna biblioteken. Grafiska riktlinjer för symbolen för de allmänna biblioteken publicerades och lades i materialbanken. Nya svenskspråkiga Biblioteken.fi/eBiblioteket-, Länkbiblioteket/Fråga bibliotekarien- och Boksampo/Apparatön-bokmärken med symbolen för de allmänna biblioteken trycktes och skickades till biblioteken.

Under året samarbetade Biblioteken.fi med Konsortiet för de allmänna biblioteken kring kampanjen Hela folket läser. Allt kampanjmateriel publicerades också på svenska. Marknadsföringsmaterialet fördes in i materialbanken. Konsortiet för de allmänna biblioteken gjorde också en enkät som skickades till biblioteken via Biblioteken.fi

Också Rådet för de allmänna bibliotekens enkät om digital rådgivning skickades ut till biblioteken via Biblioteken.fi. Svaren sammanfattades i både en finsk- och svenskspråkig PowerPoint-presentation.

Under året uppmärksammades Finlands 100-årsjubileum genom produktion av materiel till Länkbibliotek och Boksampo. Bibliotekskanalens videoprogram i anslutning till jubileumsåret textades till svenska. Planeraren för Biblioteken.fi berättade på seminariet "Bibliotek och minoritetsspråk med fokus på finska" på Finlandsinstitutet i Stockholm om firandet av jubileumsåret i de finländska biblioteken och om det webbmateriel som Kirjastot.fi-Biblioteken.fi producerat för att fira jubileumsåret.

Anna-Maria Malm fungerade som planerare för de svenskspråkiga tjänsterna.

Libraries.fi

Kirjastot.fi-emosivuston Drupal-julkaisujärjestelmään siirrettyihin Libraries.fi- ja Buildingsivustoihin tehtiin vuoden 2017 aikana vain pieniä päivityksiä.

Now.libraries.fi

Now.libraries.fi-sivusto julkaistiin IFLA 2012 -konferenssia varten. Sivusto esittelee Suomen kirjastolaitoksen parhaita puolia, historiaa ja tilastoja mm. videoiden avulla. Sivusto on staattinen html-julkaisu, jota päivitettiin viimeksi 2016.

Frank-monihaku / SökSam

Frank-monihakuun lisättiin Finna-moduuli, joka hyödyntää Finnan rajapintaa. Tämä mahdollistaa monihaun järkevämmän toteutuksen muiden moduuleiden scrapy-menetelmään verrattuna. Frank-monihaun siirtoa uuteen palvelinympäristöön valmisteltiin, siirron toteutus tapahtuu 2018. Frank-monihaun tekniikasta vastasi Antti Salminen.

Kirjastohakemisto

Kirjastohakemisto kattoi yleisten kirjastojen palvelu- ja yhteystietojen lisäksi ammattikorkeakoulu- ja yliopistokirjastojen sekä useiden erikoiskirjastojen tiedot. Kirjastohakemistossa olevat tiedot näkyivät rajapinnan kautta myös Finna-pohjaisissa verkkokirjastoissa. Vuoden 2017 aikana tuli useita uusia Finna-verkkokirjastoja ja sen myötä Kirjastohakemiston datan tärkeys kasvoi. Kirjastohakemiston julkisen käyttöliittymän uudistamisen suunnittelu aloitettiin syksyllä 2017.

Hakemisto koostuu tietokannasta (kirkanta.kirjastot.fi), responsiivisesta käyttöliittymästä ja upokkeista (hakemisto.kirjastot.fi) sekä rajapinnasta (api.kirjastot.fi). Hakemisto kattaa kaikkien kirjastosektoreiden tiedot.

Kirjastohakemistosta vastasivat Mia Nikula ja Samu Juvonen.

Kirjasampo

Kirjasammon erityisenä tavoitteena oli osallistua vuoden 2017 aikana itsenäisyyden juhluvoiteen liittyviin kirjallisuushankkeisiin. Tärkeimpiä näistä olivat Yle Kirjojen Suomi ja kirja-alan Kirja-Suomi 2017. Kirjasammossa tuotettiin hankkeisiin liittyvää sisältöä, jota jaettiin hankkeiden sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Kirja-Suomi 2017 -hankkeeseen liittyen yhteistyötä tiivistettiin myös Kirjastot.fi:n muiden palveluiden, kuten Kirjastokaistan ja Makupalat.fi:n kanssa. Loimme yhteisen sisältökonseptin, jonka pohjalta on helppo tuottaa yhdessä sisältöjä jatkossakin. Tämä yhteinen kirjallisuusupoke otettiin käyttöön erityisesti joissakin Finna-verkkokirjastoissa. Lisäksi näkyvänä tavoitteena oli saada tietokirjallisuuden sisältöjä esittelevä alasivu julkaistua vuoden aikana, ja se tapahtui 30.10.2017.

Uutuuskirjojen tietojen käsittely ja uusien kirjallisuuden tekijöiden tallennus jatkui tuttuun tapaan. 1.2.2018 Kirjasammon teos- ja tekijätiedot sisältävässä Saha-tietokannassa oli tietoa mm. yli 69 700 romaanista, yli 6 300 novellikokoelmasta, yli 12 900 runokokoelmasta, yli 4 800 sarjakuva-albumista, yli 54 600 kirjallisuuden tekijästä sekä yli 85 000 teoksen kansikuvaa ja yli 22 900 verkkolinkkiä erilaisiin lähteisiin.

Sosiaalisessa mediassa Facebook-tykkääjien määrä nousi 1.1.–31.12.2017 välisenä aikana 2 590:stä 2 929:ään, eli melkein 340 tykkääjällä. Parhaimmillaan päivitykset Facebookissa tavoittivat yli 14 000 käyttäjää, ja suosituimmiksi nousivat yleensä kevään tai syksyn uutuuskirjoja esittelevät artikkelit. Instagram-seuraajien määrä nousi syyskuussa 2017 yli tuhanteen. Twitter-seuraajien määrä nousi vuoden 2017 lopussa yli 2 500 seuraajaan. Twitterissä tavoitettiin eniten käyttäjiä lokakuussa, jolloin Kirjasammon twiittejä

näki yli 54 000 käyttäjää. Suosituin twiitti tuolloin oli Docventuresin neljännen jakson vinkkilista, johon liittyvä twiitti tavoitti yli 7 000 käyttäjää.

Yleisradion kanssa tehtiin yhteistyössä sisältöjä itsenäisyyden juhluvuoden Kirjojen Suomi -kokonaisuuteen, jonka sivustolta linkitettiin paljon myös Kirjasampoon. Lisäksi Ylen toimitus ylläpiti vuoden 2017 loppuun asti Kirjasammon sivuilla olevaa, kirjallisuusohjelmatietoja ja kirjojen sekä tekijöiden tietoja yhdistelevää Kirjakalenteria. Docventures-sarjan kanssa tehtiin myös yhteistyötä tuottamalla kirjavinkkejä sarjan dokumenttien oheen.

Kirja-Suomi 2017 -hankkeeseen liittyen Kirjasampo oli tuottamassa Kirjastokaistalle Faktahommissa-tietokirjailijasarjaa, jonka tuotantoon osallistui myös Suomen tietokirjailijat ry. Sarjaan liittyen tehtiin Kirjastokaistan ja Makupalat.fi:n kanssa yhteinen verkkosivuille upotettava sisältö, jota tarjottiin kirjastoille. Sisältö yhdisti videota, linkin Kirjasammon kirjavinkkeihin ja linkin Makupalojen linkkikokoelmaan. Sisältökokonaisuuden hyödyntämistä jatketaan vuonna 2018 itse laadittujen teemojen kera.

BTJ toimitti Kirjasammon tietokantaan kaunokirjallisen uutusuaineiston kuvailutiedot. Tästä on tehty oma sopimuksensa.

Turun kaupunginkirjaston palvelupäällikkö Kaisa Hypén seurasi palvelun toimintaa toisen päätoimittajan roolissa, toimi Kirjasammon toimituskunnan puheenjohtajana ja osallistui valtakunnallisiin palvelua koskeviin kehittämiskokouksiin, joita järjestettiin vuoden aikana kahdesti. Kirjasammon toimituskunta kokoontui vuoden aikana kahdesti.

Vaasan kaupunginkirjastossa ylläpidettiin Kirjasammon Boksampo-osiota ja käsiteltiin tietokantaan saapuvat ruotsinkieliset uutusuaineistot. Lisäksi päivitettiin kirjailijatietoja projektissa, johon oli haettu oma rahoituksensa.

Helmet-kirjaston sivuilla julkaistuja vinkkilistoja koottiin Kirjasampoon kirjahyllyiksi, ja vastineeksi Helmet.fi sai käyttää Kirjasammon Ajankohtaista-osiosta julkaistuja kirjallisuusuutisia halutessaan. Lisäksi Helmet ja Kirjasampo tuottivat yhteistyössä kirjavinkit Ylen Docentures-sarjan oheen, ja vinkit julkaistiin sekä Kirjasammossa, Helmetissä että Ylen sivuilla.

Kirjasammon sisällöntuotantoon pyrittiin osallistamaan kirjastotyöntekijöitä tekemällä Kirjasammon verkkosivustolle lomake, jonka kautta voi täydentää teosten kuvailutietoja. Mahdollisuudesta viestittiin Kirjastot.fi:n ammattikalenterissa. Lisäksi pyydettiin kirjastotyöntekijöitä mukaan sähköpostitse toimivaan sisältörinkiin, jonka tarkoituksena oli kerätä yhteen ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita Kirjasammon sisällöntuotannosta. Sähköpostiringissä on viestitty siitä, minkälaisista teemoista Kirjasammon toimitus on tekemässä vinkkilistoja, ettei päällekkäisistä teemoista tehtäisi eri paikassa sisältöjä ja sen myötä ylimääräistä työtä. Rinkiin liittyi muutama kunnan- ja kaupunginkirjastojen edustaja sekä yksi Celia-kirjaston työntekijä.

Nuoren Voiman Liiton kanssa tehtiin yhteistyötä Runokuu-tapahtumaan liittyen. Kirjasampo julkaisi tapahtumaan liittyvän kirjavinkkilistan, jota myös Nuoren Voiman Liitto jakoi laajasti kanavissaan. Tarkoituksena oli innostaa kirjastotyöntekijöitä nostamaan (Runokuun teeman mukaisesti) rakkausaiheisia runoja esille näyttelyin, ja asiasta tehtiin tiedote myös Kirjastot.fi:n ammattikalenteriin. Useita kirjastoja lähti mukaan, ja myös kotimaisia kirjabloggaajia osallistui kampanjaan jakaen vinkkilistaa ja bloggaamalla runoista.

Lukukeskuksen tuottamia sisältöjä nostettiin esille linkittämällä Kirjasammon teostietokantaan paljon Kiiltomato- ja Lukufiilis-verkkolehtien kirja-arvosteluja, ja samalla Kirjasammossa saatiin tuotua esille laadukasta kirjallisuuskritiikkiä. Kirjasammon kirjailijatiedot ja Lukukeskuksen kirjailijavierailujen tietokanta on myös linkitetty toisiinsa kattavasti puolin ja toisin.

Suomen tietokirjailijat ry oli mukana Kirjasammon uuden tietokirjallisuuden alisivun suunnittelu- ja kokoamistyössä, ja yhdistys tiedotti sivun julkaisusta omissa kanavissaan jäsenilleen ja verkon kautta muille seuraajilleen.

Kirjallisuuskouluttaja Marika Helovuolta tilattiin Kirjasampoon kuuden tietokirjallisuutta vinkkaavan artikkelin sarja, ja tekstit julkaistiin Kirjasammossa loppuvuodesta 2017.

Kirjasampo sai kiitosta erityisesti Yle Kirjojen Suomi -yhteistyökumppanuudesta ja Kirjojen Suomen itsenäisyyden ajan kirjalistan ns. varjolistaksi Kirjasampoon tehdystä omasta listasta, jonka kirjoja esiteltiin Kirjasammon päivän täky -osiossa vuoden aikana. Listasta tehtiin myös Bibliophilos-lehteen juttu, jossa Kirjasammon toimittajaa haastateltiin. Kiitosta ja huomiota tuli myös tietokirjallisuuden alisivun julkaisusta.

Luetteloinnista ja muusta sisältötyöstä vastasivat Kirjasammon päätoimittaja Tuomas Aitonurmi ja toimittaja Katja Kyllönen. Kirjasammon tekniikasta vastasivat Antti Salminen, Eetu Mäkelä Secosta sekä käyttöliittymästä Harri Oksanen.

Kirjasammon toimituskunta kokoontui kaksi kertaa. Toimituskuntaan kuuluivat:

Tuomas Aitonurmi (Kirjastot.fi, Kirjasampo, siht.)
 Ulla Arkoma (Lukukeskus)
 Anne Helttunen (Äidinkielen opettajain liitto)
 Kaisa Hypén (Turun kaupunginkirjasto, Kirjasampo, pj.)
 Mari Pitkänen (BTJ Finland Oy)
 Katja Kyllönen (Kirjastot.fi, Kirjasampo/Sivupiiri)
 Sari Mäkinen-Laitila (Seinäjoen ammattikorkeakoulu)
 Jaana Märsynaho (Oulun kaupunginkirjasto)
 Marjut Puominen (Helsingin kaupunginkirjasto, Kirjastoseuran fiktioyryhmä)
 Anne Rutanen (Suomen tietokirjailijat ry)
 Seija Salminen (Joensuun kaupunginkirjasto)
 Sari Siekkinen (Yle Kulttuuri ja viihde)
 Virva Soikkeli (Vaasan kaupunginkirjasto, Boksampo, KITKA)
 Laura Serkosalo (Nuoren Voiman Liitto)

Kirjasampo.fi/sivupiiri

Kirjasammon Sivupiirissä esiteltiin lasten- ja nuortenkirjallisuutta, uutisoitiin siihen liittyvistä tapahtumista ja osallistuttiin erilaisin vinkkihylyin Kirja-Suomi 2017 -hankkeeseen.

Yhteistyötä tehtiin lukuvinkkien tiimoilta monien tahojen kanssa, tärkeimpinä kumppaneina Kirjavinkkariyhdistys ry:n kirjavinkkarit, HelMet-kirjastot ja Yle.

Lasten- ja nuortenkirjallisuuden kirjavinkkihylyjen määrä kasvoi vuoden aikana n. 70 uudella kokonaisuudella. Kirjasammon Sivupiirissä on tällä hetkellä n. 280 erilaista lasten- ja nuortenkirjahyllyä ja 54 kpl eri kirjastojen lukudiplomihyllyä.

Päivän kirjavinkkien ja kirjahyllyjen lisäksi Sivupiiri on uutisoinut pitkin vuotta lasten- ja nuortenkirjallisuuteen liittyvistä tapahtumista ja palkinnoista. Vuonna 2017 lasten- ja nuortenkirjallisuuteen liittyviä uutisia/artikkeleita julkaistiin 23 kpl.

Uutuuksien käsittelyn lisäksi lasten- ja nuortenkirjallisuuden tietoja täydennettiin tietokantaan pitkin vuotta. Kirjasarjojen tietoja tarkistettiin ja korjattiin, vanhempien lasten- ja nuortenkirjojen tietoja täydennettiin ja kotimaisille lasten- ja nuortenkirjailijoille lisättiin tuotantovuodet.

Kirjasammon Sivupiirillä oli joulukuun 2017 lopussa 607 Facebook-tykkääjää ja 507 Twitter-seuraajaa. Facebook-julkaisujen kattavuus ja twiittien näyttökertojen määrä liki tuplaantui edelliseen vuoteen verrattuna.

Vaikka Sivupiirin varsinaisen alisivun katselut ovat laskeneet, on lasten- ja nuortenkirjallisuuden sisältöjen katselut kasvaneet kohtuullisen paljon. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden genrejen katselut lisääntyivät kolmanneksella ja esimerkiksi nuortenkirjallisuuden kirjahyllyjen katselut kasvoivat liki kolminkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Kirjasammon Sivupiirin luetteloinnista ja muusta sisältötyöstä vastasi Katja Kyllönen.

Okariino.fi (mediapuisto)

Sisältöjä täydennettiin vuoden aikana ja Päivi Litmanen-Peitsala esitteli sivustoa omissa koulutuksissaan. Okariino.fi:n tekniikasta vastaa Samu Juvonen ja Harri Oksanen sekä sisältöjen täydentämisestä Katja Kyllönen.

Fono.fi

Fono.fi-äänitetietokanta perustuu YLE:n äänilevystön Fono-tietokantaan. Tiedot siirretään osittain muokattuina säännöllisin väliajoin Fonosta Fono.fi-palveluun. Fono-tietokannan käyttöoikeudesta ja tietokannan tietohuollosta maksetaan YLE:lle vuosittain lisenssimaksu. Fono.fi:n taustalla on erillinen räätälöity .net-tietokantasovellus. Musiikin kuuntelumahdollisuus on toteutettu Spotify-rajapinnan avulla. Fono.fi-palvelua ei uudistettu vuoden 2017 aikana.

Musiikkikirjastot-palvelut

Toimitus

Musiikkikirjastot.fi:n sisältöjä toimitettiin vuonna 2017 Tuomas Pelttarin 20 % työajalla. Lisäksi hankittiin ulkopuolista sisältötyötä kirjailija ja musiikkitoimittaja Ari Vängeseltä. Hän teki blogiartikkeleita maalis-joulukuun välillä, erityisesti Musiikkikirjastot.fi:n blogiin

Emosivulla Musiikkikirjastot.fi tuotiin esiin musiikkiaiheista aineistovinkkausta, tiedotusta, tiedonhakumahdollisuuksia, bloggausta ja erilaisia e-aineistoja. Toimitus hoiti ylläpitoa musiikkikirjastojen ammattisivulla sekä Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen kotisivulla. Vuoden mittaan Musiikkikirjastot.fi:n toimintalogistiikkaa tarkennettiin ja kevennettiin yhteistyössä Kirjastot.fi:n ylläpidon kanssa.

Levyhyllyt - levyjä ja lukemista kirjastosta

Alaotsikoltaan tarkentunut Musiikkikirjastot.fi:n aktiivinen sisältöblogi Levyhyllyt jatkoi aineistovinkkausta. Vinkki-blogi levyhyllyt painotti vuonna 2017 suomalaisen musiikin esilläoloa. Artikkeleita ja haastatteluita julkaistiin viikoittain yhteensä 53 kpl, kirjoittajina Ari Vängänen ja Tuomas Pelttari.

Kahden sisällöntuottajan voimin Levyhyllysten vinkkisisältöjä promottiin eri somefoorumeille hyödyntämällä levy-yhtiöiden, artistien ja kustantajien promomateriaalia. Verkkofoorumin välineitä olivat samalla yleistajuiset ja musiikkikokemusta syventävät artikkelit, joissa on mukana runsaasti erilaisia kirjallisuus- ja videovinkkejä, artistien promokuvia sekä levynkansia. Yhteistyötä Kirjastot.fi:n sisällä laajennettiin tuomalla Levyhyllly-artikkeleihin Kirjastokaistan tuotantoa sarjasta *Kolme kysymystä kirjastosta*.

Vuonna 2017 blogiartikkeleissa otettiin käyttöön suora linkki Frank-monihakuun, jonka esitäytetty lomake helpotti aineistohakua. Etusivun näyteikkunan esittelytekstiä terävöitettiin. Navigointia helpottamaan blogin etusivulle lisättiin *avainsanojen* hakupilvi.

Musiikki kuuluu kaikille - musiikkikirjastolaisten blogi

Bloggaus koostui artistihaastatteluiden, laajoista musiikkiarvioista, muistokirjoituksista sekä musiikkikirjastoaiheisista artikkeleista. Foorumilla julkaistiin yhteensä 11 artikkelia.

Musiikin ytimessä - tiedotusta ja tapahtumavinkkejä

Tiedotus- ja uutisblogi Musiikin ytimessä keräsi yhteen sekä kansainvälisiä uutisia että suomalaisten kirjastojen kuulumisia ja musiikkitoimintaa. Musiikin ytimessä julkaistiin 46 kuvitettua blogiartikkelia, joita jaettiin eri somekanaviin. Tapahtumatiedotuksen viestintää painotettiin uuden Facebook-sivun suuntaan enemmän kuin uutisblogiin.

eKirjasto

Yleisten kirjastojen e-aineistojen saavutettavuutta parannettiin kehittämällä emosivun alasvetovalikkoa *Kuuntele musiikkia*. Kirjastot.fi:n sivusto eKirjasto säilyi totutulla paikallaan Musiikkikirjastot.fi:n etusivulla.

Finna ja WebArena

Musiikkikirjastot.fi tarjosi seudullisille verkkokirjastoille valmiita sisältöjä. Syötteinä toimivat sisällöt olivat käytössä Finna-musiikkisivuille Eepos- Heili- ja Vaski-kirjastojen lisäksi Kuopion Finna-verkkokirjastossa. Musiikkikirjastot.fi:n syötteitä oli käytössä myös WebArena-kirjastoympäristössä, esimerkkinä Keski-kirjastojen musiikkisivu. Musiikkisivuilla oli mahdollista toteuttaa paikallinen ja seudullinen tiedotus sekä valtakunnallinen Musiikkikirjastot.fi:n tiedotus ja sisällöntuotanto yhdessä. Toiminnallisina elementteinä Finnaan tuotiin palvelut Musiikin ytimessä, Levyhyllyt sekä Kysy musiikista. Myös Twitter @musakirjastot oli käytettävissä syötteenä.

Turun kirjamessut ja kirjanmerkit

Musiikkikirjastot.fi osallistui Turun kirjamessujen ohjelmaan Kirjastot.fi:n ja Varsinais-Suomenkirjastojen yhteisellä ständillä 7.–8.10.2017. Messujen aikana toimitus esitteli verkkopalveluita, jakoi kirjanmerkkejä ja opasti kävijöitä musiikkikirjastojen vinkkeihin. Kirjamessuilla jaettiin musiikkipalvelun uusia kirjanmerkkejä, kääntöpuolellaan Fono.fi. Kirjanmerkit tulivat jakeluun helmikuussa 2017 myös Kirjastot.fi:n Materiaalipankkiin.

Uusi Facebook-sivu

Musiikkikirjastot.fi:n Facebook-sivu perustettiin huhtikuussa 2017. Kaikille avoimella sivulla tuodaan esiin asiakaslähtöisyyttä. Uusi sivu suuntaa suoraan kohti kirjastojen asiakkaita. Uuden Facebook-sivun myötä painottuu Musiikkikirjastot.fi:n yhtenäinen ilmiasu Twitter-, ja Instagram-sivujen kanssa. Vuoden 2017 loppuun mennessä Facebook-sivua seurasi 296 käyttäjää. Aiemmassa yhteistyössä toiminut FB-foorumi Musiikkikirjastolaiset jatkaa kirjastoammattilaisten keskustelu- ja tiedotussivuna.

Musiikkikirjastot.fi:stä ja Musiikkikirjastot-osiosta vastasi Tuomas Pelttari.

Digi.kirjastot.fi, yleisten kirjastojen digitointi

Digi.kirjastot.fi- palvelun ylläpito jatkui vuonna 2017 edelleen osana Kirjastot.fin palvelukokonaisuutta. Vuoden 2017 lopussa palveluun oli tallentanut 31 yleistä kirjastoa omia digitoituja aineistojaan. Pääsääntöisesti aineistot olivat otoksia kirjastojen kotiseutukokoelmista. Digi.kirjastot.fi-palvelun aineistot haravoitiin Finna.fi-palveluun, joten kaikki Digissä julkaistu aineisto oli saatavilla myös Finnan kautta.

Kokoelmia palvelussa oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 330. Tallennettuja aineistoja oli puolestaan hieman yli 5 000 kappaletta. Kokoelmien määrä kasvoi vuoden aikana 145:llä kokoelmalla ja aineistomäärä lisääntyi hieman yli 1 000 kappaleella. Suurin lisäys aineistomäärään tuli Varsinais-Suomen kirjastojen digitointihankkeen tuottamien kotiseutuaineistojen tallennuksesta Digiin.

Vaski-kirjastojen kanssa toteutettiin digitoitujen kotiseutuaineistojen haravointi kansallisesta Finnasta paikalliseen Finna-asiakasliittymään. Digitoidut kotiseutuaineistot ovat näin asiakkaiden saatavilla myös Vaski-kirjastojen asiakasliittymän kautta. Aineistojen

haravointi osaksi asiakasliittymää oli tärkeä askel yhteiskäyttöisten palvelujen hyödyntämisessä. Kertaalleen kuvaillun aineiston metatietoja voidaan näin hyödyntää muissakin palveluissa.

Vuoden 2017 aikana jatkettiin edelleen palvelun opastusta, jotka toteutettiin pääsääntöisesti sähköpostitse ja puhelimitse. Vuoden aikana toteutettiin myös muutamissa kirjastoissa palvelun opastusta luennoin ja henkilökohtaisina opastuksina, mm. työpajamuotoisina.

Digitointi yleisissä kirjastoissa -hankkeen suunnittelijana toimi Aija Laine, jonka työpanos hankittiin lokakuun alkuun asti Turun kaupunginkirjastolta.

Ekirjasto.kirjastot.fi

eKirjaston kehittämisen pääpaino oli asiakaskäyttöliittymän uudistaminen kokonaisuudessaan. eKirjaston nykyinen käyttöliittymä ei vastannut kaikilta osin käytössä ilmenneitä tarpeita. Uusi käyttöliittymä haluttiin visuaalisesti houkuttelevaksi ja mahdollisimman helppokäyttöiseksi. Valtakunnallisen käyttöliittymän haasteena on ollut erityisesti se, että kirjastojen e-kokoelmat vaihtelevat kirjastoittain. Asiakkaille tilanne on ollut vaikea hahmottaa. Uusi eKirjasto selventää tilannetta, koska asiakas valitsee heti aloitusnäytöltä haluamansa kirjaston kokoelman. Mikäli kansallisesti päästäisiin yhteiskäyttöiseen e-kokoelmaan, uudistettu eKirjasto mukautuu myös vaivatta tähän ratkaisuun. Teknisesti yleisillä kirjastoilla olisi näin valmiudet yhteiskäyttöisen kokoelman käyttöönottoon.

Uuden käyttöliittymän suunnittelutyö toteutettiin yhdessä mainostoimisto KMG:n kanssa, joka oli suunnitellut Vaski-kirjastojen e-aineistokampanjan. Uudistettu eKirjasto pyritään lanseeramaan vuoden 2018 helmikuussa. Tekeillä on myös eKirjaston opastusvideo kolmella kielellä, sekä erilaista mainosmateriaalia.

E-kirjojen metatietoprosessia uudistettiin siten, että metatiedot syntyisivät entistä enemmän automaattisesti. Tietokirjojen ja englanninkielisen kirjallisuuden osalta on testattu vuoden 2017 aikana automaattista indeksointityökalua Annifia. Tulokset ovat vielä vaihtelevia, mutta lupaavia. Annifin jatkokehitys vaikuttaa pitkälti siihen, miten sitä pystytään jatkossa hyödyntämään osana e-kirjojen metatietoprosessia. Lisäksi kirjojen toimittajan kautta siirtyvät tiedot, erityisesti kirjan kuvailuteksti, ovat oleellisessa roolissa metatietojen oikeellisuutta arvioitaessa. Kaunokirjallisuuden metatiedot on tarkoitus saada jatkossa Kirjasammon rajapinnan kautta, mutta toteutus on kiinni Kirjasammon rajapintauudistuksen aikataulusta.

Vuoden 2017 aikana eKirjasto oli mukana kahdessa kansallisessa kampanjassa, joita olivat: Koko kansa lukee, sekä Kirjojen Suomi 101 kirjaa. Vuoden aikana vastattiin edelleen myös moniin palvelun kautta tulleisiin e-aineistojen käyttöä koskeviin kysymyksiin ja palautteisiin.

Vuonna 2017 eKirjaston käyttö jatkui edelleen voimakkaasti. Käyttäjien määrä lisääntyi 38,1 % ja oli vuoden 2017 osalta jo yli 246 000, edellisenä vuonna käyttäjiä oli hieman alle 180 000. Istuntojen määrä nousi niin ikään 38,6 % ja niitä oli viime vuonna jo yli 317 000.

Koko kansa lukee

Kirjastot.fi osallistui kirjastojen ja kustantajien (Otava, Tammi ja Schildts & Söderströms) yhteiseen lukukampanjaan Koko kansa lukee 6.-26.2.2017. Kampanja-aikana Riikka Pulkkinen Paras mahdollinen maailma, Merete Mazzarellan Solkattens år, K.K. Alongin Kevätuhrit, Maria Turtscheninoffin Maresi, Paula Norosen Supermarsu palaa tulevaisuuteen sekä Malin Klingenbergin ja Joanna Vikström Eklövin Den falska Bernice olivat luettavissa rajattomasti e-kirjoina. Kirjastot.fi toteutti kampanjan markkinointiaineistot (verkkosivu, tunnus, juliste, kirjanmerkki, erilaiset nettibannerit, mm. Facebook) ja tarjosi kirjat eKirjaston kautta. Kampanja toteutettiin yhdessä Yleisten kirjastojen konsortion kanssa.

Kysy kirjastonhoitajalta

Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun vuosi piti sisällään suuren uudistustyön konehuoneen puolella. Palvelu siirrettiin samalle Drupal 8 -alustalle kuin Kirjastot.fi:n emoportaali. Samalla uusittiin ulkoasu - uusi käyttöliittymä on responsiivinen ja saavutettava. Uudistustyötä tehtiin koko vuosi ja osa teknisestä viimeistelystä jää vuoden 2018 puolelle. Pääosin uudistustyö sujui hyvin. Uudet ominaisuudet sekä vanhojen karsinta tehtiin yhdessä vastaajien kanssa vastaajakirjastokokouksessa joitain vuosia aiemmin. Uusi palvelu koottiin ja testattiin toimituksessa näiden yhdessä tehtyjen määrittelyjen pohjalta, sen jälkeen kirjastot testasivat kesän aikana useassa vaiheessa uutta ylläpitoa sekä tutkailivat julkisen puolen toimintoja. Kirjastojen antamien palautteiden perusteella korjattiin vikoja ja muutettiin toimintoja paremmiksi. Loppusyksystä käytiin ylläpitoa esittelemässä Turun kaupunginkirjastossa, Porvoon kaupunginkirjastossa sekä Vaasan kaupunginkirjastossa, joista saatiin palautetta ja huomioita puutteista. Uudistettu sivusto julkistettiin 29.11.2017.

Ylläpidon käytöstä lähetettiin ohjeita ja tiedotteita syksyn mittaan. Käyttöä opastettiin Helmet-kirjastoille Pasilan kirjastossa tämän vuoden puolella kerran, opastukset jatkuvat vuoden 2018 puolella. Opastuksia on tarjottu alkusyksystä alkaen kirjastoille. Monet ovat todenneet pärjäävänsä ilman opastusta, toiset ovat ottaneet sen vastaan.

Saavutettavuus ja tietosuoja

Uusi Kysy kirjastonhoitajalta –palvelu rakennettiin saavutettavuuskriteerit huomioon ottaen. Saavutettavuustestauksen suoritti Annanpura vuoden 2017 lopulla ja arvio saavutettavuudesta oli erinomainen.

Uudistettu tietosuoja vaatii tiettyjä toimenpiteitä henkilötietojen tallennuksessa. Ensinnäkin sivustoon on lisätty hyväksymisehto vastaajille. Vastaajat käyvät lukemassa ja sitoutumassa vanhaan ennestäänkin toimineeseen lupaukseen käyttää kysyjien tietoja vain vastauksen lähettämiseen. Kysyjiltä ei enää pyydetä kuin sähköpostiosoite, johon vastaus lähetetään. On suunniteltu, että sähköpostiosoite säilyisi tulevaisuudessa

ylläpidossa vain kaksi vuotta.

Vastaajat

Vastaajakirjastoja oli vuonna 2017 19 erikoiskirjastoa ja 52 yleistä kirjastoa. Vastauksia oli palvelussa lähettänyt 220 kirjastolaista ja vastauksia lähetettiin 56:sta kirjastosta. Palvelussa toimivat toimittajina Tuula Valkeapää, Silene Lehto ja hänen äitiyslomansa sijaisena Matti Järvinen Helsingin kaupunginkirjastosta. He valvoivat, että kysymyksiin vastattiin määräajassa, ottivat yhteyttä vastaajakirjastoihin tarvittaessa tai vastasivat kysymyksiin itse.

Kysy kirjastonhoitajalta -palvelussa toimivat erikoisvastaajaryhmät vastasivat aktiivisesti aiheensa kysymyksiin (e-aineisto, musiikki ja tekijänoikeus). Kirjasammon kautta näkyvät kirjallisuusaiheiset vastaukset näkyvät myös Finna-kirjastojen upokkeissa Kirjallisuus-osiossa.

Vastausten määrä

Palvelussa vastattiin 2830 uuteen kysymykseen, näistä suomen kielisiä 2703, ruotsin kielisiä 61 ja englannin kielisiä 66. 72% kysymyksistä vastattiin yhdessä päivässä, 13% kahdessa, 8% kolmessa ja 5% joutui odottamaan yli luvatus vastausajan. Julkiseen arkistoon tallennettiin 1821 vastausta, suljettuun 1009. Facebookin kautta vastattiin n. 12 kysymykseen, palautteiden ja toimituspostin noin 60. Kommentteja oli tullut 615. Kun jatkokeskustelut arvioidaan mukaan vastausten määrään (n. 10% vastauksia) vastauksia on yhteensä 3810. Vastausten määrä on lisääntynyt jonkin verran, samoin kommenttien.

Sivukäynnit

Palvelussa oli vierailtu vuonna 2017 969 841 kertaa. Sivunkatseluja 1 324 688. Käyttäjiä 834 725. Palvelun kävijäluvuihin näkyy selvä nousu. Suurin osa kävijöistä on tullut palveluun haun kautta (87%), 7% on tullut palveluun suoraan, viittausten kautta tulleita on 5%, sosiaalisen median kautta tulleita on alle prosentti. Uusia kävijöitä on 84 prosenttia käyttäjistä, palaavia 16%.

Katsotuimpia vastauksia ovat Milloin eurot tulivat Suomeen?, Mitkä ovat Lumikki ja seitsemän kääpiötä –sadun kääpiöiden nimet suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, perunkirjamallit sekä muut asiakirjamallit. Arkiston kaikkien aikojen luetuin on vastaus ruotsinkieliseen kysymykseen Söker den finska motsvarigheten till Eniro, katseluja on lähes 65 000 ja kommentteja, joissa otetaan kantaa suomalaisen vastaavan palvelun laatuun, on lähes 30 (7.5.2015 lähtien). Suomen satavuotisjuhla näkyi arkiston vastausten katselussa, sota-aiheet, omien sukulaisten sotakokemukset sekä joukko-osastot, itsenäisyys ja siihen liittyvä historia kiinnostivat, erityisesti loppuvuodesta. Kysy-sivulle on päädytty 29 264 kertaa, uusimmat vastaukset/vastaukset –sivulle 52 734 kertaa, haku-sivulle 21013, hakemistoon 6914.

Sosiaalinen media

Kysy kirjastonhoitajalta Facebook-sivulla oli vuoden lopussa seuraajia 1524 ja Twitterissä 697.

Facebookissa tuotiin esiin kysymyksiä vastauksineen, aineistosuositteluja sekä muita Kirjastot.fi-palveluita. Kysymyksiä esitettiin jonkin verran julkaisuina ja viestien kautta, mutta pääasiallinen toiminta oli julkaisujen seuraamista, niin kuin tähänkin asti. Erikoiset ja hauskat kuvat sekä Lukukoira Sylvi -videot herättivät kiinnostusta, Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun kysymyksiä kirjallisuusluettelot ja lukusuositukset sekä Ylen kirjojen Suomi ja Kotuksen sisällöt herättivät mielenkiintoa. Suurimman suosion vuonna 2017 saivat muovin kierrätys sekä haapavetiset lampaat kirjastoautoon pyrkimässä.

Twitterin kautta lähetettiin automaattisesti uudet vastaukset. Vuoden 2017 Twitterissä viestimiseen panostettiin enemmän ja seuraajien määrä tuplaantui viime vuodesta. Suosituimpia twiittejä olivat Docventures-dokkareihin liitettyjen Kirjastot.fi-sisältöjen mainostus, Mitä ovat kevätpöjöt? ja feministinen kirjastonhoitaja hoitamassa kokoelmaa. Panostusta twitteriin jatketaan edelleen. Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun twiitit aiheuttivat linkin klikkauksia keskimäärin enemmän kuin Makupalat.fi:n ja Kirjastot.fi:n. Ensi vuonna seurataan tarkemmin sitä, näkyvätkö Facebookin ja Twitterin postaukset itse palvelun käytössä vai onko niiden arvo erityisesti siinä, että palvelut tulevat tunnetuksi siinä toimintaympäristössä.

Vastaajayhteisö

Vastaaminen palvelussa toimi mainiosti. Uudistuksen aikana vastaajat olivat aktiivisia. He osallistuivat kehittämiseen suunnittelun aikana merkittävästi ja saaduista palautteista oli huomattava hyöty. Kun vastaajatunnukset otettiin käyttöön uudessa ylläpidossa julkaisun jälkeen, aktiivinen vastaajayhteisö paljastui erittäin laajaksi. Uuden ylläpidon käyttö lähti jotakuinkin itseksensä liikkeelle, palautetta tuli ongelmista ja virhetilanteista nopeasti ja itse vastaaminen sujui todella mallikkaasti. Muutos todisti, miten hyvä ja vahva yhteistyö Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun vastaajaverkostossa toimii ja miten asiantuntevia palveluun osallistuvat vastaajat ovat. Läpi Suomen kirjastojen toimii palvelussa henkilöitä, jotka tuntevat sen toiminnan ja käytännöt kuin omat taskunsa. Tällaisen erinomaisen väen kanssa suuremmatkin operaatiot sujuvat kuin tanssi.

Vastaajille viestittiin edelleen palvelussa esiintyvistä muutoksista ja vikatilanteista sekä huomioitavista asioista kysy-listan avulla. Toinen viestintäkanava on nyt ylläpidon keskustelualue, jonne myös vastaajat saavat kirjoitella kysymyksiä, vinkkejä hyvistä tiedonlähteistä tai muuta asiaan kuuluvaa. Tieto-lista oli edelleen tietopalvelun tärkeä työväline ja myös Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun vastaajien suosiossa.

Kysyjät

Kysyjät olivat edelleen tyytyväisiä palveluun, etenkin vastauksiin. Uudistuksen jälkeen ei tullut paljon palautetta ulkoasusta taikka toiminnasta, kysymyslomakkeen captcha herätti jossakussa ärtymystä sekä kommentointia kaivattiin melko nopeasti, kun se ei aivan alusta asti ollut palvelun uudessa asussa mukana. Kommentit, joita muut lukijat kirjoittivat vastauksiin myöhemmin, olivat välillä kriittisempiä. Mikäli niissä oli löydetty etsitty vastaus tai annettu lisäapua kysyjälle, ne lähetettiin alkuperäisen kysyjän sähköpostiin toimituksesta.

Vaikuttavuus

Kysy kirjastonhoitajalta on merkittävä kansalaisten tasa-arvoa lisäävä kirjastopalvelu. Se täyttää lainkin kirjastoille osoittamaa tehtävää tarjota kansalaisille tasavertaiset mahdollisuudet tiedon saantiin ja soveltamiseen elämän eri tilanteissa. Kysy kirjastonhoitajalta on parasta ja erittäin tyypillistä kirjaston palvelua. Se on maksuton ja helposti lähestyttävä. Siihen osallistuvat työntekijät ovat sitoutuneita ja tekevät huolellisesti ja panostaen työnsä. Asiantuntemuksella arvioidut sisällöt pyritään tuomaan mahdollisimman hyvin myös suuremman yleisön hyödyksi. Internetin sivusto-, uutissyöte- ja kuvaruljanssin keskelle eksyneelle ihmiselle luotettava, tuttu taho, jonka puoleen voi kääntyä juuri sen oman kysymyksensä kanssa, on mittaamattoman arvokas turva, opas, joka johdattaa tietoon ja tiedon lähteille.

Kysymykset kunnan mukaan:

Helsinki 589
 Espoo 166
 Turku 151
 Tampere 120
 Vantaa 109
 Lahti 101
 Hämeenlinna 100
 Oulu 86
 Kuopio 74
 Seinäjoki 57
 Jyväskylä 54
 Joensuu 40
 Kouvola 39
 Salo 31
 Mikkeli 30
 Lappeenranta 28
 Pori 27
 Lohja 22
 Kotka 22
 Orivesi 20
 Porvoo 20
 Vaasa 20
 Rovaniemi 19

Makupalat.fi

Makupalat.fi on Suomen yleisten kirjastojen tuottama linkkihakemisto. Kokoelmaan on kerätty laadukkaita verkkosivuja tiedon tarvitsijoille. Makupalat.fi:n perustoiminta jatkui vuonna 2017 tasaiseen tapaan. Uusia linkkejä lisättiin palveluun viikoittain, Tiina Gräsbeck Pasilan kirjastosta toimitti uutta materiaalia sekä korjasi entisiä linkkejä Makupalat.fi:n päivän verran viikossa. Uutta sisältöä hakemistoon veivät myös Kirjastot.fi-toimituksessa Nina Granlund ja Anna-Maria Malm. Vuonna 2017 uusia linkkejä vietiin 637. Linkkien kokonaismäärä oli vuoden lopulla 18124.

Makupalat.fi:ssä tehtiin vuonna 2017 vielä suurta siivousta vanhan kahden linkkihakemiston yhdistämistyön jäljiltä. Nyt kun urakka on saatu päätökseen, seuraava vaihe on käydä läpi aihealueet ja paikantaa aiheet, joihin jäi selkeästi vähän linkkejä korjaus- ja poistourakan jäljiltä. Näihin alueisiin haetaan paikkaavaa materiaalia vähitellen kategoria kerrallaan.

Makupalat.fi:ssä tehtiin myös linkintarkistusta, korjattiin linkkejä, jotka käyttäjät ilmoittivat rikkiäisiksi sekä vietiin ehdotusten pohjalta uusia verkkosivuja kokoelmaan, niin kuin aiemminkin.

Vuonna 2017 tuotettiin edelleen aihepaketteja. Vuosi oli Suomen 100-vuotisjuhlavuosi ja Makupalat.fi osallistui useisiin juhlavuoden projekteihin. Kokoelmia tehtiin Suomi 100 - juhlavuoden aiheista, tietokirjailijoiden Kirja-Suomi -aiheista, Docventures-aiheista, samoin kuin Ylen kirjallisuusohjelman Pilkun jälkeän aiheista. Paketit ovat liikkuneet jotakuinkin tasaisesti, ne jäävät käyttöön Makupalat.fi:ssä ja niitä katsellaan myöhemminkin. Katsotuinn kokoelma on Pääsiäinen. Viime vuonna tuotetuista kokoelmista katsotuimmat olivat Suomi sata - kirjojen Suomi (1006), hyvinvointia elämään (873), harrasta (519), dekkareita (508), kotiseutu (426), digiopastusta (423).

Makupalat.fi:n kokoelmat ovat olleet vuoden 2017 aikana mukana Kirjastot.fi:n yhteisessä upokkeessa, jota tarjotaan kirjastojen sivulle kirjastopalveluiden elävöittämiseksi sekä mainokseksi. Upokkeessa on Kirjastokaista.fi:n video, Kirjasampo.fi:n kaunokirjallisuusvalikoimaa sekä Makupalat.fi:n verkkosivuja. Upoke on saanut mukavasti katseluja Finna-kirjastojen sivuilla. Vuonna 2017 sarja oli Kirja-Suomi-materiaaliin liittyvä. Tuotantoa jatketaan toimituksen valitsemilla teemoilla vuonna 2018.

Vuonna 2017 istuntoja Makupalat.fi:ssä oli 200 198. Laskua edellisvuodesta on vähän, muttei samassa mittakaavassa kuin aiempina. Edelleen käyttäjistä palaavia käyttäjiä oli yli puolet, mutta prosentti on hieman pienempi kuin viime vuonna 53,5%. Makupalat.fi:ssä vierailu on edelleen pidempi kuin muissa Kirjastot.fi-palveluissa lukuunottamatta Verkko-YKL:ää. Materiaaleista olivat katsotuimpia sanomalehdet sekä perunkirjamallit, hakuun mahtui lehtien lisäksi värityskuvat. Myös kokoelmat ovat nousseet katsottujen listassa ylemmäs kuin aiemmin. Voidaan todeta, että materiaalia selataan palvelussa ja edelleen käytetyintä aineistoa ovat sanomalehtiä sisältävät kategoriat. Näiden sisältö tulisi päivittää säännöllisesti, tästä aletaan järjestelmällisesti pitää huoli. Kokoelmien näkyvyyden paraneminen on hyvä asia, joka todistaa, että kokoelmien mainostus Ammattikalenterissa, upokkeena sekä sosiaalisessa mediassa Facebookissa ja Twitterissä on kannattanut. Näitä jatketaan ja niihin keskitytään ensi vuonnakin.

Makupalat.fi:n sisältö kuvastaa kirjastotyön ydintä. Etsimme ja arvioimme painavaa tietoa, jota suosittelemme tiedon tarvitsijalle. Verkossa tiedon luotettavuuden arviointi on muuttunut jatkuvasti vaikeammaksi. Totuuksina ja uutisina tuotetaan materiaalia, joka ei ole luotettavaa ja tähtää aivan muuhun kuin faktojen esittämiseen. Siitä syystä puolueettoman tahon tarjoama kokoelma arvokasta tietosisältöä on paljon merkittävämpi palvelu kuin siihen yks kaks törmäävä ensi alkuun edes käsittää. Se on juuri sitä palvelua,

jota suomalaisten kirjastojen on pystyttävä tuottamaan käyttäjille, jotta työllämme on todellista merkitystä.

Aparaattisaari.fi

Aparaattisaari.fi-sivusto julkaistiin 2015. Se on tarinallinen oppimisympäristö, joka tukee Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2016) tavoitteita liittyen medialukutaitoon ja tieto- ja viestintäteknologian taitoihin. Oppimisympäristö muodostuu Aparaattisaari-pelistä ja toiminnallisia tuokioita sisältävistä tarinoista. Palveluun ei tehty muutoksia vuoden 2017 aikana.

B Ammattipalvelut

Hankkeet.kirjastot.fi

Vuonna 2017 Hankerekisterin kehittämisessä painopiste oli hankkeiden visualisoinnissa, jota monipuolistettiin uusilla grafiikka- ja karttapohjaisilla sovelluksilla.

Kirjastot ovat vieneet hankkeisiin liittyvät avustushakemukset käyttäjätunnuksillaan suoraan Hankerekisteriin. Tähän tuli muutos, kun Aluehallintovirasto otti käyttöön syksyllä 2017 oman tallennusalustansa hankkeille. AVI:n järjestelmä ei kuitenkaan sisällä julkista käyttöliittymää, joten hankkeiden tiedot pitää siirtää Hankerekisteriin. Hankehakemuksia ei kuitenkaan saatu syksyllä 2107 siirrettyä Hankerekisteriin automaattisesti AVI:n alustasta, vaan ne jouduttiin tallentamaan Hankerekisteriin käsin. AVI ei vuoden 2017 aikana toteuttanut tiedonsiirron mahdollistamaa rajapintaa. Hankerekisteristä vastasi Erkki Lounasvuori ja Uudenmaan AVI:n vetämä työryhmä.

Palveluympäristön raportointipalvelu kirjastotoimelle

Raportointipalveluun tehtiin vuoden 2017 aikana mm. kokoelmanhallinnan analytiikan kehittämistä, osoiteaineistojen ylläpitoa ja parannusta, tilastoaineistojen ja saavutettavuusaineistojen päivitystä sekä olemassaolevien datojen ylläpitoa. Uusina kimppoina palveluun liittyivät Keski- ja Piki-kirjastot. Haasteeksi nousi kellutuksen hallinnan huomioiminen. Vuoden aikana ei Aurora-kirjastojärjestelmistä eikä Helmet-kirjastojärjestelmästä saatu automaattisesti lainausdataa neljä kertaa vuodessa. Automaattinen datanotto oli asetettu tavoitteeksi. Muiden kirjastojärjestelmien osalta Raportointipalveluun liittyminen ei edistynyt.

Erityisesti haasteeksi osoittautui kirjastotoimipisteiden pysyvään tunnistamiseen liittyvän ratkaisun aikaansaaminen Raportointipalvelun, kirjastojärjestelmien ja Kirjastohakemiston välillä.

Vuonna 2017 painopiste oli lainadatan oton laajentamisessa kaikkiin kirjastojärjestelmiin (kirjastokimppoihin). Tämä kuitenkin onnistunut. Vain Axiell-Aurora-järjestelmän osalta päästiin datanoton säätämässä eteenpäin. Senkin osalta tilattu datanotto neljä kertaa

vuodessa toteutui vasta vuonna 2018. Vuoden 2017 saatiin palveluun mukaan myös Keski-kirjastot ja Piki-kirjastot. Mukaan liittyneiden kirjastojen kanssa solmittiin palvelusopimus.

Aluemuodostusalgoritmien hiomista jatkettiin jotta analyysi toimii automaattisesti kaikenlaisissa ympäristöissä eri puolilla Suomea. Vanhojen viranomaistusaineistojen arkistointi- ja mahdollista hävittämissovellusta kehitettiin. Ylläpitona raportointipalvelun taustalla päivitetään koko ajan Suomen osoitetietokantaa, reittiverkostoja, väestötietokantaa segmentointineen sekä hallitaan sovelluksen käyttäjien tunnistautumista. Väestötietokanta on maksullinen aineisto, joka hankitaan vuosittain Tilastokeskukselta. Reittiverkostojen päivittäminen tuottaa jonkin verran palvelinkustannuksia.

Raportointipalvelun kehittämisestä vastasi Jaani Lahtinen (Gispositio Oy).

Projektinhallinta

Palveluiden kehittämistyön ja projektinhallinnan tehostamiseksi Kirjastot.fi-toimitus käyttää avoimen lähdekoodin Redmine-projektinhallintasovellusta. Sitä tarjottiin myös kirjastoille.

Tilastot.kirjastot.fi, Kaunokki.kirjastot.fi, Kauno, Ykl.kirjastot.fi

Kaunokki.kirjastot.fi ja Ykl.kirjastot.fi sijaitsevat Kirjastot.fi:n Meteor-julkaisujärjestelmässä. Näiden palveluiden ylläpitomaksut ja pienemmät kehitystyöt katetaan Kirjastot.fi:n budjetista. Palveluita ei saatu vielä vuoden 2017 aikana siirrettyä Drupal-julkaisujärjestelmään tai Finto.fi-palveluun, lukuunottamatta tilastotietokantaa ja soitinnimien ohjelueteloa.

Yleisten kirjastojen vuoden 2016 toimintatilastot tallennettiin Kansalliskirjaston kehittämään Kitt2-tilastotietokantasovellukseen. Yleisten kirjastojen tarpeisiin muokattu versio sijaitsee Kirjastot.fi:n palvelinympäristössä. Käyttöliittymään tehtiin käytettävyyssparannuksia. Keskuskirjasto vastasi Kauno-ontologian päivittämisestä yhteistyössä Finto.fi-palvelun kanssa.

Tilastoinnista ja tilastotietokannasta vastaa Uudenmaan AVI:n vetämä tilastotyöryhmä. Kaunokista, Kaunosta YKL:stä vastasivat Yrjö Lindegren ja Marjut Puomnen.

Vaikuttavuus.kirjastot.fi

Kuntaliiton, Helsingin kaupungin Tietokeskuksen ja Helsingin kaupunginkirjaston julkaiseman *Hyötyä, tietoa, elämyksiä – kirjastojen vaikuttavuuden ulottuvuuksia* -julkaisun verkkoversioon *Vaikuttavuus.kirjastot.fi* ei tehty vuoden 2017 aikana päivityksiä.

WebKake

Kaukopalvelusovellus WebKakea käyttää parikymmentä yleistä kirjastoa. Palvelu sijaitsee Kirjastot.fi-palvelinympäristössä ja sen teknisestä ylläpidosta vastaa Jukka Hakosalo ja hallinnoinnista Erkki Lounasvuori.

C Viestintäpalvelut

Kirjastot.fi:n viestinnän tavoitteena vuonna 2017 oli nostaa tietoisuutta kirjastojen yhteisten verkkopalvelujen mahdollisuuksista, edistää yhteisesti tuotettujen palvelujen tarjoamista asukkaille ja kouluissa, sekä tehdä kirjastojen palveluja näkyviksi luomalla yhteisiä tiedotus- ja markkinointikäytäntöjä.

Kauaskantoisin ja näkyvin yhteinen markkinointielementti on vuoden 2017 aikana vähitellen käyttöön otettu yleisten kirjastojen tunnus. Tunnus hyväksyttiin loppuvuodesta 2016 Yleisten kirjastojen neuvostossa merkitsemään kirjastolain mukaisia kaikille avoimia palveluja. Vuoden 2017 aikana sen ottivat käyttöön omassa verkkoviestinnässään suurimmat kirjastokimpat sekä kirjastojen tarjoama Ellibs-palvelu. Myös Kirjastot.fi merkitsee omat palvelunsa ja markkinointimateriaalinsa tällä tunnuksella. Tunnukselta tehtiin graafinen ohje ja sen käyttöä tuettiin ohjein, materiaalein ja toimittamalla yhteiseen käyttöön asiakkaille tarkoitettuja verkkopalveluesitteitä. Tunnuksen ei ole tarkoitus syrjäyttää kirjastojen omia grafiikoita. Se voidaan sijoittaa kirjastojen verkkosivuilla, markkinointimateriaaleihin, opasteisiin ja tienviittoihin helpottamaan kirjastopalvelun tunnistamista. Tunnuksella pyritään lisäämään yleisten kirjastojen palvelujen saavutettavuutta.

Vuonna 2017 Kansallisen palveluvarannon ja Suomi.fi-portaalin kehitystyö vaati tiedotusta ja neuvotteluja kirjastopalvelujen näkymisestä kansallisessa tietokannassa ja löytymisestä Suomi.fi-palvelussa. Tämä työ jatkuu Kirjastot.fi:n Kirjastohakemiston Kirkannan palvelutermien yhtenäistämällä ja neuvottelulla uusien termien tuottamisesta kansallisiin ontologioihin. Työtä tehdään yhdessä Finton ja VRK:n sekä suurten kirjastokimppojen kanssa.

Suomen 100-vuotisjuhlavuosi nosti esiin teemoja ja kampanjoita, jotka sopivat kirjastoissa toteutettavaksi. Kirjastot.fi:n viestintä toimi kanavana kirjastoihin ja yhteisen tiedotus- ja markkinointimateriaalin välittäjänä. Erityisesti esiin nostettiin Ylen ja Kansalliskirjaston Kirjojen Suomi kokonaisuutta, Suomen kirjastoseuran Etkot-tapahtumia sekä Lukukeskuksen kampanjoita. Myös muut Suomi 100 -tapahtumat saivat Kirjastot.fi:n tiedotuksen kautta näkyvyyttä kirjastoissa. Kirjastot.fi:n kirjastopalvelujen markkinointi keskittyi omien palvelujen lisäksi myös kaikkialta käytössä olevien Kansalliskirjaston palvelujen kertomiseen erityisesti opetusosalalle. Kirjastot.fi osallistui yhdessä Finna.fi:n kanssa opetusalan suurimmille messuille Educaan omalla osastolla ja opetukselle soveltuvista verkkopalveluista kerrottiin esittein sekä luennoin. Turun Kirjamessuilla Kirjastot.fi oli Varsinais-Suomen kirjastojen osastolla ja ammattilaisseminaarissa yhtenä toteuttajista.

Uusien tiedotuskäytäntöjen luomisen tarve esille

Vuoden 2017 aikana Suomen kirjastoseura uusi omat internet-sivunsa ja tässä yhteydessä Kirjastot.fi:n uutiset lakkasivat näkymästä seuran sivuilla. Yhteistyö tiedotuksessa kuitenkin jatkui ajankohtaisten aiheiden jakamisessa. Vuoden lopulla aloitettiin valtakunnallisen ja alueellisten kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen tiedotuskanavien suunnittelu. Tavoitteena on uusien välineiden käyttöönotto vuoden 2018 aikana.

Kirjastoalan keskiössä –blogi toimi myös 2017 aikana alan laajempien kannanottojen paikkana. Sen toiminta tullaan pohtimaan siinä yhteydessä, kun kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen viestintäkanavista saadaan kuva.

Kirjastojen antaman digiopastuskysely ja yhteistyö AUTA-hankkeen kanssa

Vuoden 2017 aikana toteutettiin Yleisten kirjastojen digityöryhmän kanssa kysely, jolla selvitettiin kirjastojen antamaa digitaalisten laitteiden ja palvelujen neuvontaa, resursseja ja osaamista. Kyselyyn vastasi 377 kirjastoa. Näistä miltei puolet antoi asiakkailleen neuvontaa laitteiden tai palvelujen osalta.

Digikyselyn toteutus liittyi uuden kirjastolain hengessä annettavaan verkkopalveluiden käytön apuun sekä Valtiovarainministeriön meneillään olleen AUTA-hankkeen digituen tiekartan laatimiseen. Odotettavissa oli, että kirjastot tulevat olemaan yksi toimija digituen verkostossa. Digikyselyn avulla kartoitettiin kirjastojen mahdollista tuen tarvetta verkkopalvelujen neuvonnassa.

Kirjastot.fi:n tiedottaja osallistui Vanhustyön keskusliiton SeniorSurf-työryhmään, jonka piirissä pohdittiin kansalaisten digitukea ja AUTA-hankkeen edustajien kanssa vaihdettiin tietoja kirjastojen tilanteesta.

Kirjastojen mielikuvatutkimus

Vuoden 2016 toimintasuunnitelmassa oli kyselytutkimus kirjaston mielikuvasta ja eri palvelujen tunnettuisuudesta. Tämä kysely on pohjana kirjastojen yhteisille viestintätoimille, joita suunnitellaan uuden lain yleisistä kirjastoista mukaisena valtakunnallisena kehittämistehtävänä yhdessä alueellisia kehittämistehtäviä hoitavien kirjastojen kanssa. Kyselyn ajankohta siirtyi lain hyväksymisen siirtyessä, sillä lain tehtäväpykälä on kyselyn vastausvaihtoehtojen pohjana. Kysely toteutettiin syksyllä 2017 Kantar TNS Oy:n toimesta. Ajankohta valikoitui mahdollisimman lähelle vuotta 2018, jolloin alueellista kehittämistehtävää hoitavat kirjastot aloittivat. Työ käynnistyi kesäkuussa 2017 ja tulokset valmistuivat lokakuussa 2017. Ne esiteltiin Yleisten kirjastojen neuvoston syyskokouksessa.

Valtakunnallinen yleisten kirjastojen asiakaskysely

Aluehallintovirasto, OKM, Kirjastot.fi, Helsingin kaupunginkirjasto sekä Etelä-Karjalan maakuntakirjastoalue suunnittelivat yhteistyössä mallin yleisten kirjastojen valtakunnallisen asiakaskyselystä. Koska Kansalliskirjasto ei enää tee Kansallista käyttäjäkyselyä, tarkoitus on siirtäjä yleisten kirjastojen asiakkaille suunnattuun

kyselyyn, joka toimii myös osana kirjastojen toiminnan laadunarviointia. Kirjastot.fi:n viestintä oli mukana laatimassa kyselyä ja viestintää, joka pilotoitiin loppuvuodesta 2017 Etelä-karjalan maakuntakirjastoalueella. Valtakunnallisena kysely tullaan tekemään keväällä 2018.

Osallistuminen työryhmiin

Kirjastot.fi:n viestinnänsuunnittelija osallistui kirjastoalan työryhmiin ja yhteistyömuotoihin tarpeen mukaan konsultoiden tai toimien Kirjastot.fi:n edustajana. Yhteistyö Kansalliskirjaston Finna.fi:tä koskevassa tiedotuksessa oli tiivistä ja Kirjastot.fi osallistui Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivien suunnitteluun ja toteutukseen erityisesti yleisten kirjastojen työpajojen osalta.

Kirjastot.fi-palvelujen ja yhteisten hankkeiden tiedotuksen ja markkinoinnin välineitä olivat:

- Kirjastot.fi:n ammattikalenteri ja uutiset
- Kirjastot.fi:n Facebook-sivu ja Twitter-näkyvyys
- Osallistuminen keskusteluihin opettajien, mediakasvattajien ja kirjallisuudesta kiinnostuneiden some-ryhmissä
- Toimittajien palvelu kaikissa kirjastoa koskevissa kysymyksissä ohjaten tiedustelut eteenpäin asiantuntijoille
- Kirjastoalan eri toimijoiden tiedotuksen apuna toimiminen erityisesti yleisten kirjastojen kautta tarjottavien palvelujen osalta (Monikielinen kirjasto, Yleisten kirjastojen konsortio, Celia-kirjasto, Yleisten kirjastojen neuvosto ym.)
- Messu- ja tapahtumaesiintymiset, näitä varten painatettiin rintanappeja, messuhuppareita ja muista yleisten kirjastojen tunnuksella varustettuja messuesiintymiseen tarvittavia elementtejä Kirjastot.fi:n henkilökunnan tunnistamiseksi.
- Vuoden aikana kaikille kirjastoille toimitettiin Kirjastot.fi:n palvelujen markkinoimiseksi palvelukohtaisiakirjanmerkkejä suomeksi ja ruotsiksi (painos 99 000 /per kirjanmerkki), uusittu Kirjastojen verkkoaineistoja opetukseen esite sekä aikuisille tarkoitettu Omatoimikirjastosi verkossa 24/7 –esite suomeksi ja ruotsiksi (painokset 99 000 + 5000 kpl), näistä osa toteutettiin vuoden 2016 siirretyllä määrärahalta
- Valtakunnallinen eKirjasto, joka yhdistää kaikkien yleisten kirjastojen e-aineistotarjonnan, on uusiutumassa. Vuoden 2017 aikana aloitettiin tämän palvelun markkinointimateriaalien suunnittelu ja toteutus. Kirjastot saivat käyttöönsä eKirjasto-kirjanmerkkejä suomeksi ja ruotsiksi (painos 200 000 + 20 000).

Käyttöliittymä uudistuksen siirryttyä vuoden 2018 puolelle, siirtyi myös eKirjastosta kertovan animaation tuotanto alkuvuoteen 2018. E-palvelujen näkyvyyttä varten suunniteltiin myös muita elementtejä (roll-up, rintamerkki, esite ja mahdollinen kirjastojen pop-up-toimintaa varten toteutettava materiaali) alkuvuodesta 2018 valmistettavaksi. Tätä varten varattu avustus siirrettiin vuodelle 2018 maaliskuun loppuun mennessä käytettäväksi.

Tarvittaessa viestinnänsuunnittelija oli kirjastojen ja kirjastokimppojen käytettävissä konsulttoijana ja kouluttajana. Erityisesti yhteiset verkkopalvelut, e-kirjastotoiminta, Suomi 100, Vanhustyön Keskusliiton organisoima SeniorSurf-tapahtuma sekä OPS:n mukainen koulujen ja kirjastojen yhteistyö olivat kysytyjä aiheita.

Monikielisen kirjaston viestinnän tueksi luotiin oma graafinen ilme ja tehtiin monenlaista markkinointiaineistoa. Tunnuksena toimii Yleisten kirjastojen tunnus yhdistettynä Monikielinen kirjasto / Multilingual Library / Flerspråkiga biblioteket -teksteihin ja pinkkiin tunnusväriin. Selkokieline yleisten kirjastojen esittely sekä Monikielisen kirjaston esite taitettiin useille eri kielille. Molemmat painatteet suunnattiin erityisesti maahanmuuton luomiin tarpeisiin, mikä huomioitiin kielivalinnoissa

Kirjastokaista.fi

Kirjastokaistan ohjelmatuotannot ja kehittäminen toteutui toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2017 Kirjastokaistalla julkaistiin yhteensä lähes 250 videota, joista omaa tuotantoa striimitallenteet mukaan lukien oli lähes 200.

Kirjastokaista jatkoi ohjelmatuotannossa edellisvuosien aikana vakiintuneita sisältölinjauksia, mutta terävöittäen kirjallisuus- ja kulttuuriohjelmista ”kirjaston palveluiden sisään kirjoittamista” ohjelmiin. Käytännössä tämä tarkoitti luopumista uutuuskirjavetoisista ohjelmasarjoista kuten Nuoren Voiman Liiton Prosak-proosaklubien tuottamisesta ohjelmiksi. Keskityimme sen sijaan kirjallisuusohjelmiin, joissa oli selkeästi esillä mm. kirjaston kirjallisuusverkkopalvelut ja kirjaston aineisto, tilat ja henkilökunta lukuharrastuksen edistäjinä. Pidimme ohjenuoranamme sitä, ettemme tuota ohjelmia, joita tuotetaan jo paljon muiden toimesta (esim. Ylen Aamun kirja suhteessa Prosak-proosaklubi-sarjaan), vaan keskityimme kirjaston intressien kautta tuotantoihin, jollaisia muut eivät tuota ja joista kirjastokenttä hyötyy suoraan. Kirjastomarkkinointi- ja koulutusohjelmissa jatkoimme vakiintuneiden sisällöntuotantolinjausten pohjalta.

Näkyvimvät sisällöt

- Kirjaston tarina -dokumentti (näytöksiä kirjastoissa ympäri maan sekä upotuksia kirjastojen sivustoille)
- Kolme kysymystä kirjastosta -sarja (suosittu sarja, jota kirjastot ovat upottaneet sivuilleen ja jakavat somessa)
- Kirja, joka kolahti -sarja (suosittu sarja mielikirjoista. Sarja julkaistiin myös Yle Areenassa)
- Faktahommissa-sarja (kunnianosoitus tietokirjoille yhteistyössä Kirjasammon, Makupalojen, Kirja-Suomi 2017 ja Suomen Tietokirjailijat ry:n kanssa)
- Koirailijat-sarjan pilottikausi (uudenlainen yhteistyökokeilu kirjailijoiden kanssa)
- Lukukoira Sylvín vlogi (kirjastojen yhteinen ”some-hitti”. Tuottaja kumppanimme Kuopion kaupunginkirjasto)

Keskeisin tuotantomme vuonna 2017 oli Kirjaston tarina -dokumentti. Valtioneuvoston kanslia liitti Kirjaston tarina -dokumentin Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden 2017 ohjelmaan. Puolituntinen dokumentti julkaistiin marraskuussa Pohjoismaisella kirjastoviikolla. Suomenkielinen ja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi tekstitetty dokumentti sai paljon näkyvyyttä. Sitä esitettiin esimerkiksi useissa kirjastoissa ympäri maan Itsenäisyyspäivän Etkoilla. (Dokumentista näytettiin myös ainakin osia Bulgarian kansallisessa TV:ssä osana ohjelmaa, jossa käsiteltiin Suomen kulttuurilinjauksia).

Dokumentin tuottamisen ohella suurimmat saavutuksemme vuonna 2017 olivat suoralähetystoiminnan edelleen kehittäminen sekä videoiden katseluiden ja some-näkyvyyden moninkertaistuminen. Some-näkyvyyttä kasvatti erityisesti se, että teimme kaikista lyhyistä videoistamme Facebook-versiot ja tekstitimme videot. Videoiden katseluita lisäsi myös se, että kirjastot upottivat Kirjastokaistan videoita yhä enemmän verkkokirjastoihinsa katsottaviksi.

Vuodelle 2017 asetetut painopisteet ja niiden toteutuminen

Kirjastokaistalle määriteltiin vuodelle 2017 sisällöntuotannon oheen kolme painopistettä, jotka toimivat tuon tuotantovuoden tavoitteina.

Tavoite 1: toimituskuntatyöskentely

Jotta Kirjastokaistan tuottamista ohjelmista saadaan yhä enemmän hyötyä ja iloa kirjastoille, kirjastoammattilaisille, alan opiskelijoille ja asiakkaille, panostimme vahvasti ohjelmien tunnettuuden, saavutettavuuden ja hyödyntämisen edistämiseen. Panostimme jatkuvan markkinointi- ja viestintätöön lisäksi Kirjastokaistan toimituskunnan työskentelyyn. Toimituskunnassa on mukana edustajia eri kirjastosektoreilta, eri puolilta maata eri kokoisista kirjastoista. Samoin alan oppilaitosten ja yhteistyökumppanien edustus on mukana. Toimituskunnan kautta halusimme vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja synergiaa sekä kehittää yhdessä Kirjastokaistaa keskusteluiden ja palautteiden pohjalta. Lisäksi toimituskunnan jäsenet toimivat lähettiläinä edustamansa sektorin suuntaan edistäen ohjelmien tunnettuutta ja hyödyntämistä.

Tulokset: Toimituskunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2017. Sekä jäsenet että Kirjastokaistan henkilökunta pitivät tapaamisia hyödyllisinä. Toimintaa jatketaan puolivuositain järjestettävänä tapaamisina. Tapaamisiin kuuluu aina myös toiminnallinen osuus, jossa toimituskunnan jäsenet voivat halutessaan osallistua ohjelmien tekemiseen.

Tavoite 2: Kouluttautumiseen verkon välityksellä osallistumisen edistäminen

Kirjastokaista pyrki edistämään viestinnällään ja tiedotustoiminnallaan sitä, että kirjastoammattilaisille annettaisi nykyistä vahvemmin lupa osallistua koulutuksiin seuraamalla suoralähettyksiä ja katsomalla koulutusohjelmatalenteita työaikana. Tätä keskustelua nostimme esiin aina tilanteen tullen eri toimijoiden vuoropuhelun ja esimiehille viestimisen kautta.

Perustimme myös Facebookiin ”Kirjasto oppii – Biblioteket lär sig” -ryhmän, jossa jaamme tietoa koulutukisista ja koulutusmateriaaleista yhdessä yli kirjastosektoreiden. Myös siellä viestimisellä nostimme esiin koulutusmyönteistä ilmapiiriä.

Tulokset: Kirjastokaistan suorälähetyksiä on katsottu enemmän kuin aiempina vuosina ja saamiemme palautteiden pohjalta tulkitsemme, että Kirjastokaistan tunnettuus koulutuskanavana on vahvistunut edelleen.

Tavoite 3: Tekstityksiä nykyistä enemmän ohjelmiin

Kirjastokaista tekstitti ohjelmiaan entistä enemmän. Tähän meitä ohjasi mobiilikäytön lisääntyminen sekä se, että tekstitettyjä ohjelmia voi näyttää myös hiljaisessa kirjastotilassa infonäytöiltä. Otimme käytännöksi tekstittää kaikki lyhyet ohjelmamme sekä kaikki Facebook-versiot ohjelmistamme. Loimme käytännön tekstittää ohjelmat aina mahdollisuuksien mukaan suomen lisäksi myös ruotsiksi ja englanniksi.

Tulokset: Tulkitsemme, että tekstitysten lisääminen ohjelmiimme on varmasti osatekijä siihen, että ohjelmiamme katsottiin vuonna 2017 huomattavasti aiempia vuosia enemmän. Erityisen suuri kasvu tapahtui some-katseluissa.

Poimintoja tilastoista

Kirjastot.fi-palveluiden käyttöä mitataan Google Analytics -luvuilla, jotka tilastoivat käyntejä sivustoilla. Kirjastokaistan osalta sivustokäynnit on huono mittari, sillä valtaosa ohjelmien katselusta tapahtuu muualla kuin Kirjastokaista.fi-sivustolla, ja tämä käyttö ei tilastoidu millään lailla tuohon käyttöä ja suosittuutta mittaavaan lukuun. Kirjastokaistan videoita on upotettu huomattava määrä eri sivustolle, verkkokirjastoihin ja blogeihin sekä niitä jaetaan somessa. Suorälähetykset tehdään YouTube-alustalla, videot ovat Vimeossa ja podcastit SoundCloudissa. Mikään näistä eivät näy Google Analytics -tilastoissa.

Kirjastokaista.fi-sivuston rooli on olla ikään kuin näyteikkuna ja käyntikortti tästä kokonaisuudesta. Google Analyticsin mukainen sivustokäyntien määrä vuonna 2017 oli 62 667 (edellisenä vuonna 54 060).

Katselukertojen yhteenlaskettua määrää on mahdotonta summata aivan tarkasti, sillä eri palveluissa on eroja sen suhteen, mikä lasketaan katselukerraksi. Esim. tilastoituuko katselu vasta, kun video on katsottu loppuun vai riittääkö alun katsominen? Tilastoituuko useamman videon katselu yhdeksi katseluksi samalta laitteelta / ulos näkyvästä IP-osoitteesta?

Kirjastokaistan Facebook-videoiden katselukerrat: 465 000 (edellinen vuosi: 7 000)
 Ohjelmien katselukerrat Kirjastokaistan Vimeosta: 116 964 (edellinen vuosi: 63 777)
 Ohjelmien katselukerrat Kirjastokaistan YouTubesta (jossa julkaistaan pieni osa videoista): 18 539 (edellinen vuosi: 15 955)

Kun edellä kuvatut luvut lasketaan yhteen ja lisätään suoralähetysten seuraajat on Kirjastokaistan ohjelmien arvioitu katselumäärä vuonna 2017 on reilut 600 000 katselua (edellinen vuosi: 100 000).

Kirjastokaistan tuottamat upotetut videot eivät siis "kuljeta mukanaan" Google Analytics -tilastotagiä. Nämä upotukset ovat kuitenkin merkittävä osa ohjelmien saavutettavuudessa. Loads-luku kuvaa niitä kertoja, jolloin käyttäjä katsoo videon, näkee jollakin sivustolla videon painamatta play painiketta, mutta esim. lukemalla sen tietoja tai katsoo sitä niin lyhyesti ettei se tilastoidu katselukerraksi. Tämä upokeluku (loads) oli 6 409 232 (edellinen vuosi: 4 100 000).

Kehittäminen

Kehittämistyötä tehtiin erityisesti suoralähetysten tekniikassa ja laadussa. Kirjastokaistan WordPress-käyttöliittymässä tehtiin sivuston selkeyttä parantava kielirakennemuutos ja kirjastoille tarjottiin sisältöjä automaattisesti päivittyvillä upokkeilla. Upoke-sisältöjä tuotimme yhdessä muiden Kirjastot.fi-palveluiden kanssa niin, että upoke sisälsi videon ja sen ohessa lisätietoina linkin Kirjasammon lukuvinkkeihin ja Makupalojen linkkivinkkeihin tästä kyseisestä aiheesta. Lisäksi olimme kumppaneina norjalaisten kollegojemme NordPool-projektissa, jossa rakennetaan yhteispohjoismaista video- ja audioalustaa.

1.3 Yhteistyökumppanit

Kirjastokaistan koko toiminta perustuu yhteistyöhön eri toimijoiden kesken. Kirjastokaista teki laajasti yhteistyötä vuoden 2017 aikana sekä yleisten kirjastojen että muiden kirjastosektoreiden kanssa. Kirjastokaista teki suoralähetyksiä alan keskeisissä seminaareissa ja koulutuspäivillä. Näiden tuotantojen kautta seminaarien järjestäjät ja esiintyjät taustaorganisaatioineen ovat Kirjastokaistan yhteistyöverkosta.

Kirjastokaista teki myös laajasti yhteistyötä kirjallisuuteen ja lukemisen edistämiseen liittyvässä ohjelmatuotannossaan erityisesti kustantajien sekä Kirja-Suomi 2017 -hankkeen, Suomen Tietokirjailijat ry:n, Lukukeskuksen ja Yle Kulttuurin kanssa. Näistä Yle on noussut viime vuosina keskeisimmäksi yhteistyökumppaniksi. Vuonna 2017 Kirjastokaistan kirjallisuusohjelmat kiinnittyivät Suomen juhluvuoden suuriin yhteishankkeisiin (kuten Kirja-Suomi 2017 ja Ylen Kirjojen Suomi) ja valtakunnallisiin lukukampanjoihin (kuten Koko kansa lukee ja Lukuviikko).

Vuoden 2017 aikana vahvistettiin yhteistyötä ja yhteistuotantoja Kirjastot.fi-palveluiden kesken, joten keskeisiksi yhteistyökumppaneiksi nousi myös kollegoja muista Kirjastot.fi-palveluista (erityisesti Kirjasampo, Makupalat ja Biblioteken.fi).

Kehittämisen saralla keskeisin yhteistyötaho vuonna 2017 oli aiemmin mainittu norjalaisten NordPool-projekti, jonka yhtenä osatavoitteena on tehdä Kirjastokaistalle luonne myös yhteispohjoismaisena kirjastojen näyteikkunana.

Yhteistyöverkosta laajensi osaltaan myös Kirjastokaistan toimituskunta, jossa on laaja edustus niin yleisten kirjastojen henkilökuntaa eri puolilta maata kuin yhteistyötahojenkin

edustajia:

Mikko Helander, kuvaaja, Kirjastokaista – Kirjastot.fi
 Päivikki Karhula, johtava tietoasiantuntija, Eduskunnan kirjasto
 Päivi Karhumetsä, informaattikko / viestintäkoordinaattori, Metropolia amk
 Anneli Ketonen, kirjastotoimen ylitarkastaja, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
 Teemu Kokkonen, tietotekniikkasuunnittelija, Kansalliskirjasto
 Riikka Kulmala, lehtori, Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma, Turun amk
 Tiina Lehmikoski-Pessa, digitaalisen viestinnän suunnittelija, Kansalliskirjasto
 Vesa Liminka, kirjastonjohtaja, Vaara-kirjastot: Rantakylän, Niinivaaran ja Karsikon kirjastot
 Päivi Litmanen-Peitsala, viestinnän suunnittelija, Kirjastot.fi
 Laura Paloheimo, tiedottaja, Oulun kaupunginkirjasto
 Tutta Periviita, kirjastovirkailija, Kittilän kunnankirjasto
 Riikka Rajala, järjestösihteeri, Kirjastoseura
 Pirjo Sallmén, vs. johtava pedagoginen informaattikko – Helsingin kaupunginkirjasto
 Sari Siekkinen, tuottaja, Yle Kulttuuri ja viihde
 Panu Somerma, kuvaaja, Kirjastokaista – Kirjastot.fi
 Minna Suikka, kirjastonhoitaja, Espoon kaupunginkirjasto
 Riitta Taarasti, toimittaja, Kirjastokaista – Kirjastot.fi, toimituskunnan vetäjä
 Riitta Vivolin-Karén, tuottaja, Viittomakielinen kirjasto

1.4 Yhteistyökumppanit

Aluehallintovirastot
 Celia-kirjasto
 Finlands svenska biblioteksörening
 Helsingin kaupunginkirjasto Kysy.fi-toimitus
 Helmet-kirjasto
 InkluderaFlera
 Kansalliskirjasto
 Kavi
 Kirjastolehti
 Kirjastot (yhteisesti ylläpidettävien palveluiden sisältö)
 Koulut, sanataidekoulut
 Kuntaliitto
 Kustantajat
 Kysy kirjastonhoitajalta –toimittajat
 Kysy kirjastonhoitajalta –vastaajaverkosto (yli 70 kirjastoa ja yli 200 vastaajaa)
 Lukuinto
 Lukukeskus
 Makupalat-toimitus yhteistyössä Helsingin kaupunginkirjaston kanssa
 Minna Canth –seura
 Monikielinen kirjasto
 Nuoren Voiman Liitto
 Ropecon

SeniorSurf-valtakunnallinen työryhmä, Vanhustyön keskusliitto
Suomen Kirjailijaliitto
Suomen kirjastoseura
Suomen kirjastoseura, kirjastoautoryhmä
Suomi 100 –vuotta, kirjastojen työryhmä
Suomen tietokirjailijat
Svenska gruppen i Helsingfors stadsbibliotek
Turun ja Vaasan kaupunginkirjastot / Kirjasampo.fi
Vanhustyön keskusliitto
Viestinnän keskusliitto
Viittomakielinen kirjasto
VRK
Yhteiskunnallisen tiedon kirjastot
Yleisten kirjastojen konsortio
Yleisten kirjastojen neuvosto
Yleisradio
Yle Kirjojen Suomi
Yle Oi maamme! –projekti

Ulkopuoliset tekniikan toimittajat:

Aalto-yliopisto/HIT: Semanttisen laskennan ryhmä, FinnOnto ja Linked data Finland –hankkeet (Saha, KulttuuriSampo)
Amazon AWS (varmuuskopiointi)
Dediseve.com (Linux-palvelimet)
NordSoftware (Kirjasammon taustan uudistaminen)
Freelancer-koodarit: Matti Lassila (Omeke), Sami Karvonen (Makupalat, Hankkeet), Pasi Keski-Nisula (E-kirjasto)
Gispositio Oy (Raportointipalvelu)
Helsingin kaupunginkirjaston tietotekniikkayksikkö (Windows-palvelimet)
Lasipalatsin Mediakeskus (Frank-palvelin, Kirjastot.fi-posti)
Leiki Oy (Kirjasammon suosittelu)
Seravo Oy (hakemisto.kirjastot.fi)
Sininen Meteoriitti Oy (Meteor-, .net-julkaisu- ja tietokantatekniikka)
SoundCloud (Kirjastokaista)
Vimeo.com (Kirjastokaista)
Youtube.com (Kirjastokaista)
Vividin Oy (hankkeiden ja tilastojen visualisointi)

2 Tilastot ja palaute

2.1 Kirjastot.fi-tilastoja 2017

Kirjastot.fi-sisältöjen esittäminen upokkeiden, videopotusten, jakojen, syötteiden ja rajapintojen avulla kirjastojen verkkopalveluissa ja sosiaalisessa mediassa näkyi aikaisempaa selvemmin käyttötilastoissa. Tämä kuitenkin monimutkaistaa tilastointia, esim. syötteiden tai rajapintojen käytöstä ei saada tilastoja, eikä kaikista upokkeista. Tarkempaa Facebook-tilastointia ei ole liitetty tähän raporttiin.

Google Analytics -istunnot 2017		
Palvelu	2017	2016
Kirjasampo.fi	2 005 335	1 649 567
Kysy kirjastonhoitajalta *	1 015 131	893 353
Emosivusto (Drupal)	456 408	451 644
Hakemisto.kirjastot.fi **	379 777	339 972
Ekirjasto.kirjastot.fi	316 307	228 956
Fono.fi	271 035	267 692
Makupalat.fi	200 198	228 940
Monihaku.kirjastot.fi	159 197	172 391
Ykl.kirjastot.fi	127 468	136 163
Aparaattisaari.fi	88 141	90 482
Musiikkikirjastot.fi	82 620	87 569
Kirjastokaista.fi	62 667	54 060
Digi.kirjastot.fi	36 199	19 167
Webkake	32 524	34 457
Hankkeet.kirjastot.fi	30 537	31 785
Visualisointi suomi	973	2 200
Biblioteken.fi	28 032	24 303

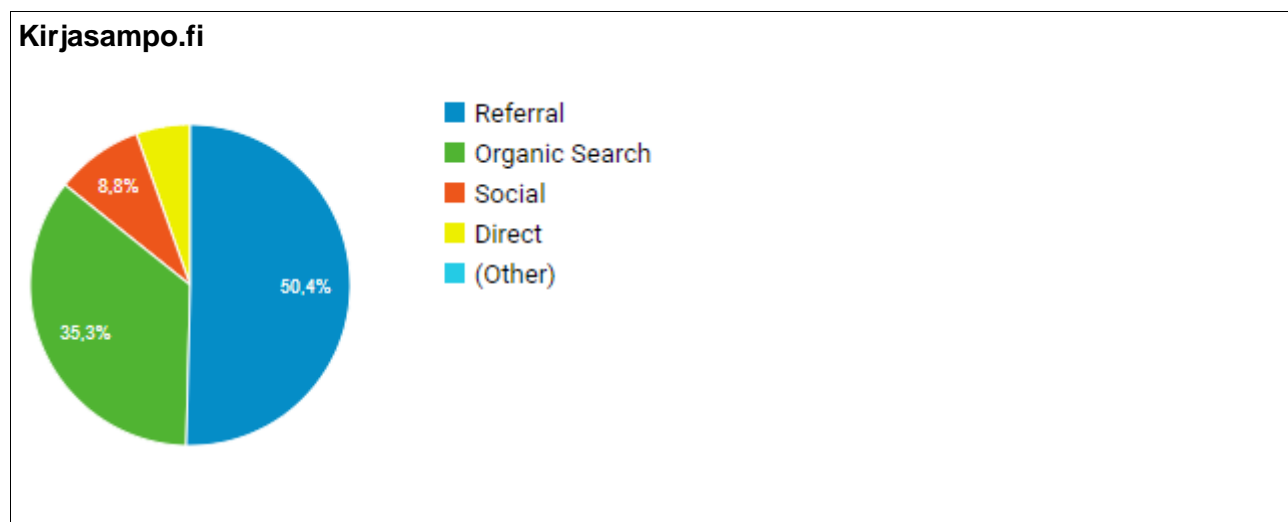
Tilastot.kirjastot.fi	15 775	17 984
Visualisointi suomi	2 480	2 500
Libraries.fi	8 174	13 072
Okariino-peli	5 387	6 437
Blogit.kirjastot.fi	3 110	6 636
Vaikuttavuus.kirjastot.fi	2 967	5 375
Now.libraries.fi	1 622	2 644
Kiravo.kirjastot.fi	746	705
Uutispalvelu		853
Yhteensä:	5 332 810	4 782 985

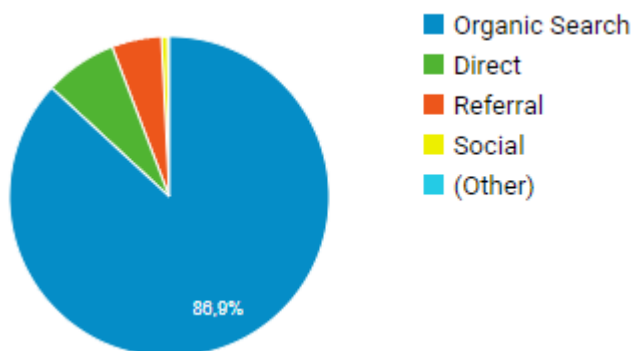
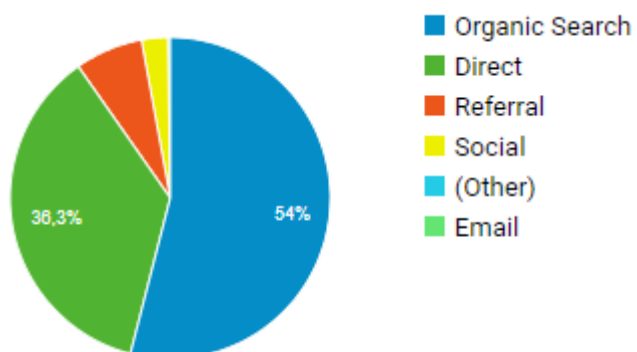
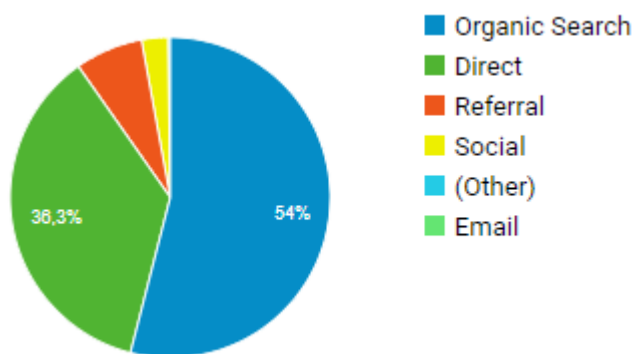
* = Kysy kirjastonhoitajalta + Fråga bibliotekarien (Meteor) + Drupal 29.11.2017 -

** = kirkanta.kirjastot.fi:n ja api.kirjastot.fi:n käyttöä ei ole tilastoitu

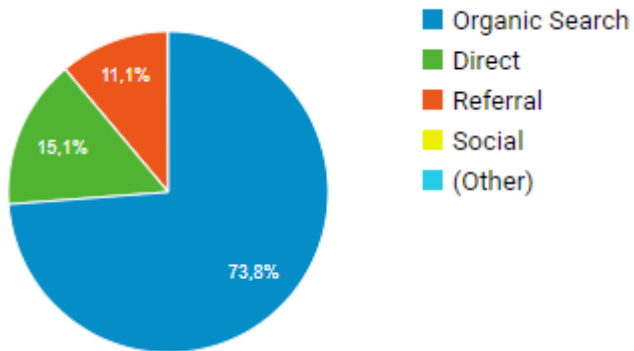
Vuoden 2016 tilastot sisältävät poistuneiden palveluiden tilastoja

Tulotavat käytetyimmässä palveluissa 2017

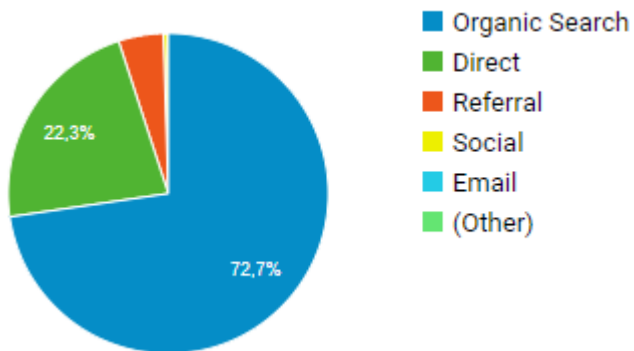

Kysy kirjastonhoitajalta (Meteor)**Kysy kirjastonhoitajalta (Drupal 29.11. >)****Emosivusto**

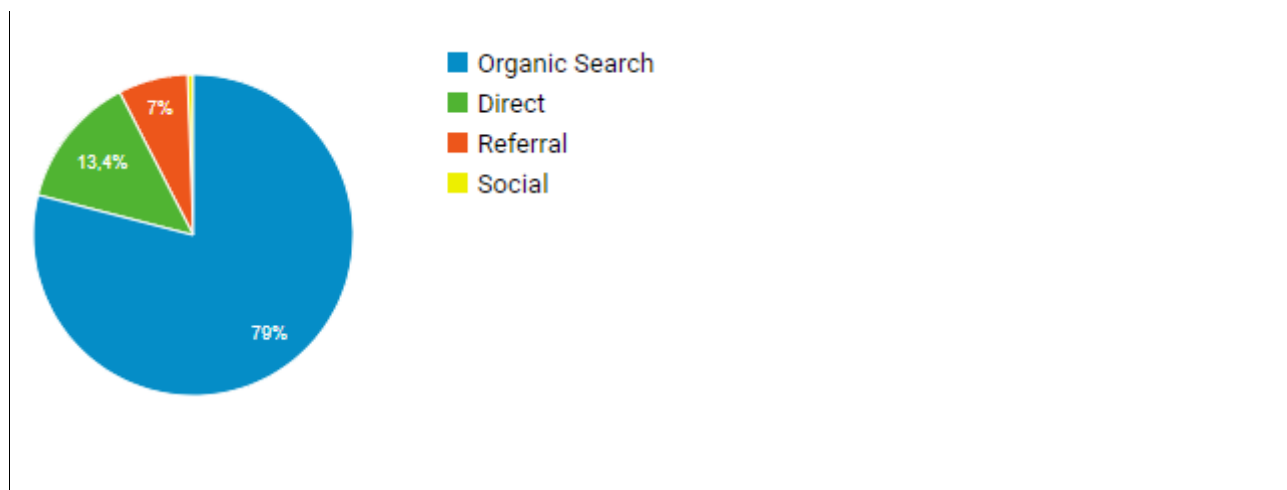
Kirjastohakemisto

eKirjasto

Fono.fi

	2017	2016
Kysy kirjastonhoitajalta	Vastauksia 3 800 Vastaaajia 220 52 yleistä kirjastoa 19 erikoiskirjastoa	Vastauksia 3 670 Vastaaajia 195 56 yleistä kirjastoa 19 erikoiskirjastoa
Ammattikalenteri	589	710
Keskusteluviestit	67 foorumiviestiä 327 Tieto-listan viestiä	104 foorumiviestiä 331 Tieto-listan viestiä
Rekisteröityneet käyttäjät	4423	3 300
Frank-hakujen määrä	?	?
Kirjasampo	Tietoja 69 700 romaanista 13 000 runokokoelmasta 6 300 novellikokoelmasta 41 772 yksittäisestä novellista 3 168 näytelmästä tai näytelmäkokoelmasta 15 600 kuvakirjasta 4 800 sarjakuva-albumista 85 000 kansikuvaa 22 900 verkkolinkkiä 10 184 Arvostelevan kirjaluetellon arvostelua 5 216 Resonerande bokkatalogin arviota 34 337 teoksen henkilöä 54 600 kirjallisuuden tekijästä	Tietoja 66 997 romaanista 12 020 runokokoelmasta 6 133 novellikokoelmasta 41 772 yksittäisestä novellista 3 168 näytelmästä tai näytelmäkokoelmasta 14 288 kuvakirjasta 4 473 sarjakuva-albumista 77 700 kansikuvaa 19 492 verkkolinkkiä 10 184 Arvostelevan kirjaluetellon arvostelua 5 216 Resonerande bokkatalogin arviota 32 119 teoksen henkilöä 52 235 kirjallisuuden tekijästä

Makupalat	637 uutta linkkiä 19 186 linkkiä yhteensä	974 uutta linkkiä 18 868 linkkiä yhteensä
Kirjastokaista	Oma tuotanto: 200 videota 18 audiota Muiden tuotanto: 250 videota Katseluita yhteensä: n. 600 000 Vimeo: 116 964 Facebook: 465 000 Youtube: 18 539 6 728 kuuntelua SoundCloudissa	Oma tuotanto: 165 videota 18 audiota Muiden tuotanto: 71 videota Vimeo-videotilastot: 100 000 katselua 4 100 000 latausta 15 955 YouTube-katselua 8 285 kuuntelua SoundCloudissa
Digi	117 261 aineistoa (osaa ei ole julkaistu) 330 kokoelmaa 33 kirjastoa	115 805 aineistoa 181 kokoelmaa 30 kirjastoa
Ekirjasto	19 995 e-aineistoa	17 600 e-aineistoa
Hankkeet	2003 hanketta	1 795 hanketta
Kirjastohakemisto	1 113 toimipistettä	1 023 toimipistettä 97 organisaatiota

Twitter-tili	Seuraaja 24.1.2018	Seuraaja 5.1.2017
Kirjastot.fi	3 019	2 648
Kirjasampo.fi	2 536	2 055
Kirjastokaista.fi	2 466	2 004
Biblioteken.fi	1 182	1 115
Musiikkikirjastot.fi	7 59	681
Kysy kirjastonhoitajalta	681	372
Sivupiiri	512	135
Makupalat.fi	388	146

Yhteensä:	11 543	9 156
------------------	---------------	-------

Facebook-tili	Tykkääjiä 24.1.2018	Tykkääjiä 5.1.2017
Kirjastot.fi	4 362	4 064
Kirjastokaista.fi	3 741	2 388
Kirjasampo.fi	3 001	2 612
Kysy kirjastonhoitajalta	1 527	1 465
Sivupiiri.fi	616	545
Biblioteken.fi	590	572
Boksampo	191	172
Sidospår	43	26
Yhteensä:	14 071	11 844

2.2 Kirjastot.fi-palaute 2017

Palautetta saadaan useita kanavia pitkin:

- Kirjastot.fi-emosivuston palautelomakkeella
- kunkin palvelun palauteosoitteeseen tai palautelomakkeella, osassa palveluita palautelomake ohjautuu emosivuston palautelomakkeeseen
- toimitus@kirjastot.fi-osoitteeseen
- suunnittelijoiden sähköpostiin
- puhelimitse
- kommentit palveluiden kommenttitoiminnoilla
- kommentit ja palaute sosiaalisessa mediassa
- suullinen palaute mm. Kirjastot.fi-koulutuksissa
- käyttäjätutkimukset verkossa
- gallup-tutkimukset
- opinnäyte- ja muut tieteelliset tutkimukset
- käytettävyyss- ja saavutettavuustutkimukset.

Kirjastot.fi-emosivuston palaute on tilastoitavissa tarkemmin. Jatkossa myös muiden Kirjastot.fi-palveluiden palaute pyritään ohjaamaan emosivuston palautteenhallintaan. Toimitus-osoitteeseen tulee paljon viestejä, joista vain osa on varsinaista palautetta. Suullisesti saadaan monesti hyödyllisin palaute, mutta sitä ei ole tarkemmin tallennettu palautteena, vaan se kirjautuu yleensä palveluiden kehittämissuhteisiin.

Kommenteista on tilastoitu Kysy kirjastonhoitajalta -palvelun vastausarkiston kommentit.

Kirjastot.fi-emosivuston palautelomake

Palautteen tyyppi	2017	2016
Yksittäiselle kirjastolle osoitettu palaute (kirjaston palvelut, aineistot, työasemat, tilat, tietokannat, aineiston löytyminen, uusiminen; käyttäjien osoitteenmuutokset, kirjastokortit, hankintatoiveet ym.)	9	14
Erilaiset pyynnöt (tiedonhaku, neuvonta kirjastoille (ylläpito) ja käyttäjille, kirjastojen yhteystiedot ym., kyselyt, tietopalvelukysymykset, linkki- ja aineistoehdotukset)	40	28
Palveluiden toimivuus: käytettävyyttä, teknistä toimivuutta ja tiedon löytyvyyttä koskeva palaute ja kehittämissuhteet, vikailmoitukset	23	53
Tietojen ja linkkien päivityspyynnöt, ehdotukset	25	62
Rekisteröityneiden käyttäjien palvelut	4	3
Palauttejärjestelmän palautteet yhteensä	101	163
Kysy kirjastonhoitajalta –arkiston kommentit	605	543

Vuonna 2017 palveluiden toimimattomuutta koskeva palaute koski lähinnä Frankmonihakua

3 Henkilökunta

3.1 Kirjastot.fi-toimitus

Matti Sarmela , päätoimittaja	Kirjastot.fi-palvelukokonaisuus
Tuomas Aitonurmi , informaatikko	Kirjasammon toimittaja
Nina Granlund , suunnittelija	Kysy kirjastonhoitajalta, Makupalat
Mikko Helander , kuvaaja-editoija	Kirjastokaista.fi
Samu Juvonen , suunnittelija	Web-kehitys
Katja Kyllönen , suunnittelija	Kirjasampo.fi/Sivupiiri
Aija Laine , erityissuunnittelija	Kansallinen yhteistyö, Digi, eKirjasto
Päivi Litmanen-Peitsala , viestinnän suunnittelija	Viestintä ja markkinointi
Anna-Maria (Mia) Malm , planerare	Biblioteken.fi
Mia Nikula , suunnittelija	Kirjastot.fi-palveluiden käytön ohjaus, päivystys
Harri Oksanen , suunnittelija	Käyttöliittymäsuunnittelu ja grafiikka
Antti Salminen , suunnittelija	Ohjelmistokehitys, DepOps
Panu Somerma , kuvaaja-editoija	Kirjastokaista.fi
Riitta Taarasti , toimittaja	Kirjastokaista.fi
Aino Ketonen , Helsingin kaupunginkirjasto Yleisten kirjastojen konsortio	Yleisten kirjastojen konsortio
Heikki Marjomaa , Helsingin kaupunginkirjasto	Pelit
Kaisa Hypen , Turun kaupunginkirjasto	Kirjasammon päätoimittaja
Tuomas Peltari , Suomen musiikkikirjastoyhdistys Turun kaupunginkirjasto	Musiikkikirjastot
Heikki Poroila , Suomen musiikkikirjastoyhdistys	Musiikkikirjastot
Heli Itkonen-Vesa , Joensuun seutukirjasto Kirjastoautotyöryhmä	Kirjastoautosivut

3.2 Kirjastojen valtakunnalliset verkkopalvelut –yksikkö

30.5.2017 asti

- Matti Sarmela, johtava suunnittelija, päätoimittaja
- Nina Granlund, suunnittelija
- Mikko Helander, kuvaaja-editoija
- Samu Juvonen, suunnittelija
- Katja Kyllönen, suunnittelija
- Päivi Litmanen-Peitsala, viestinnänsuunnittelija
- Anna-Maria (Mia) Malm, planerare
- Mia Nikula, suunnittelija
- Harri Oksanen, suunnittelija
- Antti Salminen, suunnittelija
- Panu Somerma, kuvaaja-editoija
- Riitta Taarasti, toimittaja
- Joel Lappalainen, siviilipalvelusmies (tietotekniikka) kevät 2017
- Joonas Kylmälä, siviilipalvelusmies (tietotekniikka) syksy 2017

1.6.2017 alkaen Verkkopalvelu- ja viestintätiimi, osana Valtakunnallista kehittämissyksikköä.

Helsingin kaupungin organisaatiouudistuksen vuoksi kirjastotoimenjohtaja Tuula Haavisto ja Matti Sarmela pitivät YT-neuvottelun 14.3.

Toimituksen viikkopalaverit pidettiin joka toinen tiistai heinäkuuta lukuunottamatta.

Kehityskeskustelut pidettiin tammi-helmikuussa.

Kehittämisen- ja virkistyspäivä vietettiin Tekniikan museossa 24.5.

Erkki Lounasvuoren läksiäiset pidettiin 1.12. Rikhardinkadun kirjastossa.

Yksikön työyhteisvastaavana toimi Riitta Taarasti.

Musiikkikirjastot-osion ja Musiikkikirjastot.fi:n toimittajana toimi Tuomas Pelttari Turun kaupunginkirjastosta.

Kirjastoalan lehtiseurannan lehtien sisällysluetteloitten skannauksen suoritti Hannu Leväinen Helsingin kaupunginkirjastosta.

Osa-aikaisina valtakunnallisina Kysy kirjastonhoitajalta –palvelun toimittajina toimivat Tuula Valkeapää, Matti Järvinen ja Silene Lehto Helsingin kaupunginkirjastosta.

Tiina Gräsbeck Helsingin kaupunginkirjastosta luetteloit osa-aikaisesti Makupalat.fi:hin.

3.2.1 Tulospalkkioprojektit

Tulospalkkioprojektia ei ollut vuonna 2017.

3.2.3 Tilat

Yksikön työtilat olivat Helsingin kaupunginkirjaston pääkirjastossa Pasilassa. Työtä tehtiin myös etätöinä. Katja Kyllönen työskenteli Alajärvellä ja Antti Salminen Tampereella

3.2.4 Yhteistyökumppanit

Aluehallintovirasto
Celia-kirjasto
Finlands svenska biblioteksforening
Helmet-kirjasto
InkluderaFlera
Kansalliskirjasto
Kirja-Suomi 2017
Lukukeskus
Minna Canth –seura
Monikielinen kirjasto
Nuoren Voiman Liitto
Suomen Kirjastoseura
Suomen tietokirjailijat ry.
Tietokirjailijat ry
Turun kaupunginkirjasto
Vaasan kaupunginkirjasto
VRK
Yhteiskunnallisen tiedon kirjastot
Yleisradio
Yle Kirjojen Suomi
Yle Oi maamme! –projekti
Yleisten kirjastojen konsortio
Yleisten kirjastojen neuvosto

3.2.4 Jäsenyydet työryhmissä

Finna-konsortior ryhmä. Matti Sarmela
Helsingin kaupunginkirjaston johtoryhmä. Matti Sarmela
Helsingin kaupunginkirjaston tietohallinnon ohjausryhmä. Matti Sarmela
InkluderaFlera. Anna-Maria Malm
Kaunokki-ryhmä. Tuomas Aitonurmi
KDK-ohjausryhmä. Matti Sarmela
Keskustakirjasto-projektin ICT-ideointiryhmä. Matti Sarmela
Kirjasammon toimitus ja toimituskunta, Tuomas Aitonurmi, Katja Kyllönen, Matti Sarmela
Kirjastojen Suomi.fi-pilotoinnin projekti- ja ohjausryhmä. Matti Sarmela
Kirjastokaistan toimituskunta. Riitta Taarasti, Panu Somerma ja Mikko Helander

Suomen Kirjastoseuran fiktioryhmä. Tuomas Aitonurmi
 Suomi 100 -kirjastojen työryhmä. Riitta Taarasti
 Kirjastot.fi:n ohjausryhmän sihteeri. Nina Granlund
 YKN:n sihteerin avustaja. Nina Granlund
 Keskuskirjastokokouksen sihteerin avustaja. Nina Granlund
 Mediakasvatusseuran hallitus. Päivi Litmanen-Peitsala
 Mediekunskapsarbete i Svenskfinland. Anna-Maria Malm
 Samarbetsgrupp för utbildning och fortbildning. Anna-Maria Malm
 Svenska gruppen i Helsingfors stadsbibliotek. Anna-Maria Malm
 Svenskt samarbete – Tvåspråkiga landskapsbiblioteken, RFV, Biblioteken.fi. Anna-Maria Malm
 Tilastotyöryhmä. Matti Sarmela
 Vanhustyön keskusliitto, SeniorSurf-työryhmä Päivi Litmanen-Peitsala
 Varsinais-Suomen Turun kirjamesut –työryhmä. Päivi Litmanen-Peitsala
 Yleisten kirjastojen kansallisen käyttäjäkyselyn työryhmä. Matti Sarmela, Päivi Litmanen-Peitsala
 Yleisten kirjastojen neuvoston Digiryhmä. Päivi Litmanen-Peitsala

3.3 Valtakunnallinen ohjausryhmä

- Helsingin kaupunginkirjasto – Yleisten kirjastojen keskuskirjasto: Erkki Lounasvuori, puheenjohtaja
- Opetus- ja kulttuuriministeriö: Kulttuuriasiainneuvos Leena Aaltonen
- Aluehallintovirasto (AVI) – Regionförvaltningsverket (RFV): Sivistystoimentarkastaja Eeva Hiltunen ja Överinspektör för bildningsväsendet Susanne Ahlroth
- Yleiset kirjastot: Verkkopalvelusuunnittelija Juha Hälinen, Jyväskylän kaupunginkirjasto - Keski-Suomen maakuntakirjasto
- Projektipäällikkö Leena Kinnunen, Rovaniemen kaupunginkirjasto - Lapin kirjasto
- Erikoiskirjastot: Tietoasiantuntija Soile Manninen, IPR University Center
- Kansalliskirjasto: Palvelupäällikkö Heli Kautonen, Kansalliskirjasto, Kirjastoverkkopalvelut
- Yliopistokirjastot: Kirjastonhoitaja Antti Kalliola, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
- Ammattikorkeakoulukirjastot: Tietopalvelupäällikkö Kaisa Rissanen, TAMK, Tampereen ammattikorkeakoulu
- Finlands svenska biblioteksörening: Servicechef Malin Hollmén, Sibbo bibliotek
- Musiikki: Musiikkikirjastonhoitaja Tuomas Pelttari, Suomen musiikkikirjastoyhdistys r.y. / Turun kaupunginkirjasto

Kirjastot.fi-ohjausryhmä kokoontui 24.11. Ohjausryhmän sihteerinä toimi Nina Granlund.

4 Kirjastot.fi-opetus, esitelmät, vierailut, yhteistyö

4.1 Kirjastot.fi-palveluiden käytön ja ylläpidon opetus

27.-28.1 Valtakunnalliset opetusalan Educa-messut , osasto yhdessä Finna.fi:n kanssa. Päivi Litmanen-Peitsala, Tuomas Aitonurmi, Katja Kyllönen.

6.2. Suomen kirjastoseuran kansainvälisen työryhmän jäsenille Kirjastot.fi:n palvelujen opastus. Päivi Litmanen-Peitsala

16.3. Pohjois-Savon maakuntakirjastokokous, Finna.fi ja kirjaston valtakunnalliset verkkopalvelut paikalliselle asiakkaalle ja kouluyhteistyöhön. Päivi Litmanen-Peitsala

17.3. Varsinais-Suomen kirjastot, Tarina tornado –tapahtuma: Kirjojen Suomi ja Kirjastot.fi:n kirjallisuuspalvelut. Päivi Litmanen-Peitsala

23.3. Helmet-kirjastojen e-palvelujen neuvojat, Kirjastot.fi:n ja eKirjaston palvelujen esittely. Päivi Litmanen-

Peitsala

- 3.5. Lastenkirjainstituutti, Kirjastot.fi:n palvelujen opastus. Päivi Litmanen-Peitsala
- 9.5. Etelä-Savon maakuntakirjastokokous, Finna.fi Ja kirjaston valtakunnalliset verkkopalvelut paikalliselle asiakkaalle ja kouluyhteistyöhön. Päivi Litmanen-Peitsala
- 10.5. Varsinais-Suomen maakuntakirjastokokous, Yleisten kirjastojen tunnuksen käyttö ja muuta ajankohtaista PTV:stä SeniorSurfiin. Päivi Litmanen-Peitsala
- 7.-8.6. Suomen kirjastoseura, Kirjastopäivät Jyväskylässä, oma osasto. Päivi Litmanen-Peitsala ym.
- Kesäkuu 2017 yhdessä Vantaan kirjaston, Filin ja Kirjastot.fi:n edustajienn kanssa kirjastopalvelujen esittely Myyrmäen ja Tikkurilan juna-asemilla sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalla ohikulkijoille. Päivi Litmanen-Peitsala
- 6.-8.10. Turun kirjamessut, seminaari ja messuosasto yhdessä Varsinais-Suomen kirjastojen kanssa. Päivi Litmanen-Peitsala
- 31.10. Aluehallintovirasto, Vaasa, När tjänsterna digitaliseras, Digiopastuskyselyn tulosten esittely. Päivi Litmanen-Peitsala
- 21.11. Helmet-kirjastot, Kaunokirjallisuus verkossa ja Kirjastot.fi:n palvelut Päivi Litmanen-Peitsala
- 14.12. Oulun ammattikorkeakoulu, Kirjastot.fi:n esittely kirjastoalan opiskelijoille. Päivi Litmanen-Peitsala
- 21.3. Kirjasampo-koulutus Helmet-kirjastoille.
- Kysy kirjastonhoitajalta -uuden ylläpidon opastus. Nina Granlund
- Turun kaupunginkirjasto 5.10.2017
- Porvoon kaupunginkirjasto 10.11.2017
- Vaasan kaupunginkirjasto 21.11.2017
- Helsingin kaupunginkirjasto 30.11.2017
- 24.3 Kirjastot.fi, Suomi.fi ja Raportointipalvelu –esitelmät, Pirkanmaan maakuntakirjastokokous Tampere. Matti Sarmela
- 25.9. VAKE-esitelmä kehittämiskirjastojen kokous Finlandia-talo. Matti Sarmela
- 28.10. Kirjastot.fi-esitelmä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakirjastokokouksessa Oulu. Matti Sarmela
- 10.11. Kirjastot.fi-esitelmä. YKN Porvoo. Matti Sarmela

4.2 Muut koulutustilaisuudet

- 18.5. Kirjasammon asiakaskokemuksen kehittäminen Tampere. Tuomas Aitonurmi
- 25.1. Enter ry:n vertaisopastajien koulutus Kirjojen Suomi –verkkopalvelujen ja Kirjastot.fi:n palvelujen käytöstä (50 hlöä.) Päivi Litmanen-Peitsala
- 16.2. Aluehallintovirasto Turku, koulutus opettajille: Kirjasto opettajan työn tukena (50 hlöä). Päivi Litmanen-Peitsala
- 23.2. Kaarinan kirjasto, palvelumuotoilukoulutusta palvelujen näkyvyydestä (15 hlöä). Päivi Litmanen-Peitsala
- 21.3. Aluehallintovirasto Turku, koulutus opettajille, Kysytään kaverilta! Tiedonhaku ja vaihtoehtoiset faktat – verkkotiedonhaun koulutus (40 hlöä). Päivi Litmanen-Peitsala
- 5.4. Yhteiskunnallisen tiedon kirjastot, Kirjastot ja sosiaalinen media (25 hlöä). Päivi Litmanen-Peitsala
- 26.9. Aluehallintovirasto Turku, koulutus opettajille, Hauskempi sukellus tiedonhakuun –luento verkkotiedolähteistä (56 hlöä). Päivi Litmanen-Peitsala

4.3 Vierailijat

- Kirjastokaistalla kävi useita harjoittelijoita tutustumiskäynnillä vuoden 2017 aikana. Tutustujat olivat kirjastoalan oppilaitoksista, kollegoja muista kirjastoista sekä Pasilan kirjaston harjoittelijoita. Tutustumiskäynnit olivat kestoaltaan tunnista muutamiin työpäiviin.
- 6.-7.9. Kirjastokaistalla kävi norjalaisia vierailta (Joep Aarts ja Håkon Viker Knappen).
- 27.10. Mervi Kalliainen, Uddevalla bibliotek. Kirjastot.fi / Biblioteken.fi- esittely, Anna-Maria Malm
- 31.3. Kirjastot.fi ja Kysy kirjastonhoitajalta -opastus, espoolainen vaihtotyöntekijä. Nina Granlund
- 23.5 Helsingin kaupunginkirjaston harjoittelija. Nina Granlund

4.3.1 Vierailut

- 4.1. Stockholms stadsbibliotek, Anna-Maria Malm
 4.1. Internationella biblioteket i Stockholm, Anna-Maria Malm
 30.1 Elisa IoT. Espoon palvelutori. Matti Sarmela

4.4 Esitelmät, esittelyt ja luennot

- 9.11. Kirjastokaista tutuksi -esitelmä, Pohjois-Savon maakuntakirjastokokous. Riitta Taarasti
 5.12. Kirjaston tarina -esitys, Linnan juhlien Etkot Rikhardinkadun kirjastossa. Riitta Taarasti ja Mikko Helander
 27-28.1. Educa-messut, Kirjastojen valtakunnallisten verkkopalveluiden esittely, Anna-Maria Malm
 10.11. Finlandsinstitutet i Stockholm: Esitelmä: Jubileumsåret Suomi Finland 100 i de finska biblioteken, Anna-Maria Malm
 9.6. Kirjastopäivät 2017, Jyväskylä: (luentoesitys)
 15.12. Keskustelutilaisuus saavutettavuusdirektiivistä kirjastojen verkkopalveluiden asiantuntijoille, Pasilan kirjaston auditorio: Kirjastot.fi:n ja Celia-kirjaston käytännön kokemuksia saavutettavien verkkopalveluiden kehittämisestä. Harri Oksanen, Matti Sarmela ym.
 21.3. Kirjasampo – kirjallisuuden tiedonhaku ja ajankohtaiset ilmiöt. Tuomas Aitonurmi
 18.5. Kirjasampo-verkkopalvelun digitaalisen asiakaskokemuksen kehittäminen, Avi-koulutus. Tuomas Aitonurmi
 16.3. Suomi.fi-esitelmä Pohjois-Savon maakuntakirjastokokouksessa Kuopio. Matti Sarmela
 6.4. Suomi.fi ja kirjastot –esitelmä Turun kaupunginkirjastossa. Matti Sarmela
 11.4. Kirjastot.fi:n vaikuttavuuden arviointia tukevat palvelut –esitelmä kirjastojen vaikuttavuustyöryhmä Kansalliskirjasto. Matti Sarmela
 20.4. Kirjastojen ja Ylen yhteistyö –esitelmä DBC:n johtoryhmälle etänä. Matti Sarmela
 5.5. Finna ja Kirjastot.fi –esitelmä yleisten kirjastojen Finna-kokous, Turku. Matti Sarmela
 9.6 Mitä saavutettavuus vaatii kirjaston verkkopalveluilta –esitelmä. Kirjastopäivät Jyväskylä. Matti Sarmela, Harri Oksanen
 24.10. Kirjastoverkkopäivät 2017, Metsätalo. Mitä saavutettavuudesta pitäisi tietää? (työpaja). Matti Sarmela, Harri Oksanen
 10.11. EU:n saavutettavuusdirektiivi ja tietosuoja-asetus -esitelmät YKN Porvoo. Matti Sarmela
 15.12. Kirjastojen verkkopalvelut ja saavutettavuus –esitelmä, saavutettavuusseminaari. Pasilan auditorio. Matti Sarmela

4.5 Osallistuminen seminaareihin, kursseihin, koulutustilaisuuksiin

- 25.9. Kirjastotoiminnan vaikuttavuuden arviointityöryhmä, Vaikuta tai kuole –seminaari. Päivi Litmanen-Peitsala
 22.9. Helsingin kaupunginkirjasto, Keskustakirjasto: Reshape-seminaari. Päivi Litmanen-Peitsala
 4.10. Mediakasvatusfoorumi, KAVI. Päivi Litmanen-Peitsala
 16.11. Valtiovarainministeriö, AUTA-hanke, keskustelutilaisuus palvelutuottajille. Päivi Litmanen-Peitsala
 3.1-4.1. InkluderaFlera studieresa: Båtseminarium, Anna-Maria Malm
 17.1. Nya tider, nya bibliotek – hur leda förändring. Bibliotekschefsmöte i Tammerfors, Anna-Maria Malm
 2.2. Alumnidag, Åbo Akademi, Anna-Maria Malm
 2.3. Att uppträda och övertyga, Böle bibliotek, Anna-Maria Malm
 24-26.3. Mariehamns litteraturdagar, FSBF:s, medlemsresa, Anna-Maria Malm
 7-9.6. Kirjastoseuran Kirjastopäivät, Anna-Maria Malm
 14-15.9. FSBF:s biblioteksdagar, Anna-Maria Malm
 25.10. Kansalliskirjaston kirjastoverkkopäivät, Anna-Maria Malm
 31.10. När tjänster digitaliseras, Vasa, Anna-Maria Malm
 14.12. Skönlitteraturens olika sidor - från läsfrämjande till läkande läsning, Böle bibliotek, Anna-Maria Malm
 5.5. Yleisten kirjastojen Finna-asiantuntijapäivä, Turun kaupunginkirjaston Studio
 7. –9.6.2017 Kirjastopäivät 2017, Jyväskylä
 23.11.2017 Tohtorin lukurohdot -täydennyskoulutuspäivä Alajärven kaupunginkirjasto, Katja Kyllönen

- 4.5. Automaattisesti parempi? - Sisällönkuvailun automatisoinnin mahdollisuuksia, Kansalliskirjasto, Nina Granlund, Matti Sarmela
- 6.10. Turun kirjamessut. Nina Granlund
- 24.-26.10. Kansalliskirjaston kirjastoverkkopäivät. Nina Granlund
- 27.10. Helsingin kirjamessut. Nina Granlund
- 19.1. Keskuskirjastokokous. Matti Sarmela
- 26.1. Digimuutos-seminaari. Matti Sarmela
- 3.2. Power Bi –koulutus Oiva-Akatemia. Matti Sarmela
- 9.2. IoT-koulutus Oiva-Akatemia. Matti Sarmela
- 13.2. Suomi.fi-verkkomaksamisen info. Matti Sarmela
- Suomi.fi-karttapalvelu 16.2. Matti Sarmela
- 28.2. Kansalliskirjaston Missä mennään –webinaari. Matti Sarmela
- 21.3. Uusia aineistoja, uusia tapoja hankintaan, yleisten kirjastojen konsortion koulutuspäivä Finlandia-talo Matti Sarmela
- 28.3. VM Suomi 100 –Keväthumaus Messukeskus. Matti Sarmela
- 21.4. Tiede-webinaari tulevaisuuden osaaminen. Matti Sarmela
- 24.4. Demokratia Mini-Hack Sitra. Matti Sarmela
- 29.5. Visualizing Knowledge –seminaari Aalto, Matti Sarmela
- 6.6. Saavutettavuus-webinaari VM. Matti Sarmela
- 31.8.-1.9. MyData 2017 Kulttuuritalo. Matti Sarmela
- 21.-22.9. Reshape 2017 Paasitorni. Matti Sarmela
- 25.9. Vaikuttavuus-seminaari. Iiris-talo. Matti Sarmela
- 19.-20.10. KINE 2017. Turku. Matti Sarmela
- 1.11. KuntaKaPA-loppuseminaari Kuntatalo. Matti Sarmela
- 2.11. Suomi.fi-tiekartta-webinaari Matti Sarmela
- 9.11. Suomi tekoälyn paalupaikalla Tiede. Matti Sarmela
- 10.-11.11. YKN. Porvoo. Matti Sarmela
- 15.12. FinELib-webinaari. Matti Sarmela

5 Yhteistyö sidosryhmien kanssa

- 27.1, 8.12. InkluderaFlera möte, Anna-Maria Malm
- 6.3, 9.11, 4.12. Svenska gruppen vid Helsingfors stadsbibliotek, Anna-Maria Malm
- 24.3 FSBF:s vårmöte, Anna-Maria Malm
- 24.5. Helsingin kaupunginkirjaston työhyvinvointipäivä, Anna-Maria Malm
- 14.6. och 4.10. Samarbetsgruppen för utbildning och fortbildning, Anna-Maria Malm
- 31.8. Möte om Digträningssamarbete, Svenska Yle Kunskap, Anna-Maria Malm
- 27.10. FSBF-medlemsträff på Bokmässan, Anna-Maria Malm
- 24.11. Kirjastot.fi – ohjausryhmä, Anna-Maria Malm
- 13.12. Helmer möte, Anna-Maria Malm
- Kokoukset Tietokirjailijat ry:n kanssa Kirja-Suomi -projekti 28.3., 16.8. Riitta Taarasti, Nina Granlund, Tuomas Aitonurmi
- 19.9. Annif-kokous, Kansalliskirjaston automaattisen sisällönkuvailun ryhmä. Nina Granlund, Matti Sarmela, Aija Laine
- 19.1. Keskuskirjastokokous Nina Granlund
- YKN kokoukset 20.-21.4.2017 Joensuu, 9.-10.11.2017 Porvoo, Nina Granlund
- 24.5. Helsingin kaupunginkirjaston työhyvinvointipäivä. Nina Granlund
- Kirjastopalveluiden Suomi.fi-pilotti, projektiryhmä VRK 9.1., 31.1., 28.2., 27.3., 19.4., 9.5., 31.5., 20.6., 8.8., 20.9., 10.10., 24.10., 7.11., 5.12., 19.12. Matti Sarmela
- Kirjastopalveluiden Suomi.fi-pilotti, ohjausryhmä 22.8. Matti Sarmela
- Kirkanta-PTV, VRK 31.1. Matti Sarmela
- Kunta-KaPA 17.1., 8.3., 17.5. Matti Sarmela

Palveluiden määrittely ja Suomi.fi VRK 13.2. Matti Sarmela
 Turku-PTV-etä 22.2. Matti Sarmela
 PTV-Kirkanta-työpaja VRK 9.3. Matti Sarmela, Mia Nikula, Päivi Litmanen-Peitsala
 Suomi.fi ja kirjastot, Kansalliskirjasto 22.3. Matti Sarmela
 PTV ja Helsingin toimipaikkarekisteri kaupunginkanslia 3.5. Matti Sarmela
 Saavutettavuus Tiinanen, Soinen 3.2. Matti Sarmela, Harri Oksanen, Päivi Litmanen-Peitsala
 EU:n saavutettavuusdirektiivi –info 14.3. Matti Sarmela
 Finna-konsortio 9.2., 10.5., 13.9., 15.11. Matti Sarmela
 KDK-ohjausryhmä 15.2., 29.3., 30.5., 4.10., 30.11. Matti Sarmela
 Helsingin kaupunginkirjaston johtoryhmä 8.3., 2.5., 6.6., 13.6., 8.8., 15.8., 29.8., 5.9.12.9., 19.9., 29.9.,
 10.10. 17.10., 31.10., 7.11., 21.11., 28.11., 5.12., 12.12., 19.12. Matti Sarmela
 Helsingin kaupunginkirjaston tietohallinnon ohjausryhmä 16.2., 21.4., 17.5. Matti Sarmela
 Keskustakirjasto-hankkeen ICT-ideointiryhmä 21.2., 23.3., 18.5.
 KUVA:n tavoitearkkitehtuuri 30.5., 15.6., 20.6. Matti Sarmela
 KUVA:n tietohallinnon kyvykkyysskartoitus 5.9. Matti Sarmela
 KUVA ja sähköisen asiointin tavoitearkkitehtuuri 15.11. Matti Sarmela
 KUVA-digiryhmä 1.12., 21.12. Matti Sarmela
 Sähköä kulttuuripalveluihin Humak 16.2. Matti Sarmela
 Yleisten kirjastojen Finna-tapaaminen 17.2. Matti Sarmela
 Metatietotyöpaja, Kansalliskirjasto 8.3. Matti Sarmela
 Raportointipalvelu Jaani Lahtinen 13.3., 21.8. Matti Sarmela
 Ebsco Folio –projekti 14.3. Matti Sarmela
 Koha-kehittäjät 20.3. Matti Sarmela
 Äänimaisema-projekti 20.3. Matti Sarmela
 Nordsoftware 21.3., 31.3. Matti Sarmela
 Yleisten kirjastojen konsortion ohjausryhmä 5.4., 10.10. Matti Sarmela
 Kirjasammon toimitus, 7.4., 27.10., 13.12. Matti Sarmela
 Kirjasammon toimituskunta 16.6., 13.12. Matti Sarmela
 Tilastotyöryhmä AVI 10.4., 16.8., 29.10., 8.11., 28.11. 7.12. Matti Sarmela
 Kansallinen käyttäjäkysely AVI 22.2., 3.4., 12.5., 22.5., 6.9., 16.10., 8.11., 20.12. Matti Sarmela, Päivi
 Litmanen-Peitsala
 Kirjavälitys ja metatietoprosessin uudistaminen, 11.4. Matti Sarmela
 YLE Tunnus 18.4. Matti Sarmela
 Yle Arkisto 24.4. Matti Sarmela
 DBC-etäpalaveri 25.4. Matti Sarmela
 Palvelukuvaus-työryhmä 26.4. Matti Sarmela
 Digineuvonta-palaveri Ville Vaarne 27.4. Matti Sarmela, Päivi Litmanen-Peitsala
 Suomi.fi ja Axiell 28.4. Matti Sarmela
 Kansallinen käyttäjäkysely TNS Kantar 2.5. Matti Sarmela, Päivi Litmanen-Peitsala
 Kirjastojen vaikuttavuustyöryhmä 3.5. Matti Sarmela
 Helsingin kaupungin digiosaajien tapaaminen Kaapelitehdas 11.5. Matti Sarmela
 Finna Kansalliskirjasto 15.5. Matti Sarmela
 KUVA:n esimiesinfo HAM 1.5. Matti Sarmela
 Helsingin kaupunginkirjaston esimiesinfo 17.5. Matti Sarmela
 Helsingin kaupunginkirjaston esiemisfoorumi 21.12. Matti Sarmela
 Kirjastoalan koulutuksen tulevaisuus, Turun AMK 18.5. Matti Sarmela
 Leena Aaltonen OKM 23.5. Matti Sarmela
 Helmet-kirjastojärjestelmäselvitys 5.6. Matti Sarmela
 Helmet-Kirkanta 12.6. Matti Sarmela, Mia Nikula, Samu Juvonen
 Yleisten kirjastojen syksyn koulutukset AVI-etä 19.6. Matti Sarmela
 Keskuskirjaston suunta 21.6., 9.8., 10.8. Matti Sarmela
 Webkake 30.6. Matti Sarmela, Antti Salminen, Harri Oksanen
 KDK-hankkeen arviointihaastattelu 2.8. Matti Sarmela
 Digiosaamisen kartoituskyselyn suunnittelu 3.8. Matti Sarmela
 Kehittämiskirjastojen tapaaminen OKM Säätöalo 14.8. Matti Sarmela

Saavutettavuus-koulutusten suunnittelu Kansalliskirjasto 15.8. Matti Sarmela, Päivi Litmanen-Peitsala
Palvelut tutuksi kirjastotilassa –ohjausryhmä 28.8., 30.10. Matti Sarmela
Klaus Oesch 30.8. Matti Sarmela
Haanpää-digitointi Maija Saraste 25.8., 22.9. Matti Sarmela

OKM-keskustelu 26.10. Matti Sarmela
Profium 11.10. Matti Sarmela
Metatieto- ja hankintayhteistyö Kansalliskirjasto 6.11. Matti Sarmela
Helsingin kaupungin sisäisen tarkastuksen aloituskokous 6.11. Matti Sarmela
Yle-Kirjakalenteri, Yle 7.12. Matti Sarmela
Apulaispormestarin jouluvastaanotto 21.12.
SmartShip, Posti 21.12. Matti Sarmela
Kirjastot.fi:n henkilötietoja sisältävien rekisterien analysointi 22.12. KUVA:n tietohallinnon kanssa. Matti Sarmela

6 Tiedotustoiminta

Kirjastot.fi-viestintä ja –somekanavien lisäksi:

Suunnittelijoiden kirjoittamat artikkelit

<http://www.kirjastokaista.fi/category/valokeilassa>

<http://www.kirjastokaista.fi/sv/i-fokus>

<http://www.kirjastokaista.fi/en/in-spotlight>

Millaista digiopastusta kirjastossa annetaan jatkossa? Kirjastoalan keskiössä, 13.12. Päivi Litmanen-Peitsala

Kirjastot.fi:stä kirjoitettu

Kirjastokaista oli esillä vuonna 2017 toistuvasti Lukukoira Sylvin -blogissa. <http://kuonokirjassa.blogspot.fi>
Kirjaston tarina –dokumentti: esim. <https://peterals.wordpress.com/2018/01/05/berattelsen-om-det-finska-folkbiblioteket>

Gemensam symbol för de allmänna biblioteken – Bibban 1/2017

Berättelsen om Finlands bibliotek – Bis, Bibliotek i samhälle 4/2017

Leena Saarinen: Sata ja yksi kirjaa, Kansalliskirjaston Scripta selecta -blogi 4.1.2017

Virpi Kotro: Kirjastot tarjoavat materiaalia opetuksen ja oppimisen tueksi, Axiellin blogi 2.2.2017

Kuoleeko kirja? Tutka 3.2.2017 (ohjelma nauhoitettu syksyllä 2016)

Maiju Korhonen: Vuosi 2017 on suomalaisen tietokirjallisuuden vuosi, Vaasan Ikkuna 22.2.2017

Eero Hyvönen: Cultural Heritage Linked Data on the Semantic Web: Three Case Studies Using the Sampo Model, 2017

Tuijata. Kulttuuripohdintoja -blogi: Runokuussa postataan rakkausrunoista 14.8.2017 (mukana myös viisi muuta kirjablogia)

Haluatko uppoutua syvälle Docventuresin 5. kauden teemoihin? Täältä löydät parhaat lukuvinkit! Yle 7.9.2017

Sini Turunen: 11+1 tapaa löytää luettavaa, Helmet.fi 23.10.2017

Kirjasampoon oma sivu tietokirjallisuudelle, Suomen tietokirjailijat 30.10.2017

Maria Lassila-Merisalo: Verkkopalvelusta löytää uusia lukuelämyksiä, Hämeen ammattikorkeakoulu 5.12.2017

Tuija Takala: *Sata vuotta – kirja jos toinen joka vuodelle*, Bibliophilos 4/2017